№ 236 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

21-טער יאָהרגאַנג | 11 października 1928 r. | דאָנערשטאָג, כ״ח תשרי תרפ״ט | רעדאַקציע און אַדמינִיסטראַציע: פּיאָטרקאָווסקע 86, פּלעטפאָרם 1 | אַן ראַדאַקיע 57, טעל. פּאַטריאָטישע 57

שטרייק-קאמיטעט זאל פאָרערען פון שטאט-ראט א האלבען מיליאן זל. פאר די שטרייקענדע.

„פראצא" אויך אפגעווארפען דעם פארשלאג פון ארב.-מיניסטער.

פרעמ. בארטעל קאנפערירט מיט׳ן האנדעלס-מיניסטער וועגען פערלייכט ערונגען פאר לאדזער אינדוסטריעלער

זונטאג זאל אויסברעכען אשטרייק אויף די טראמווייען

(—) דער ערשטער טאג פון פאר־שארפטען שטרייק איז געלטען אראָפּ, ווי איבערגעגעבן, די גאנצע צייט וואס דער שטרייק דויערט, פלעגט ער הוי. דאס בעווייזט, אז דער לאדזער ארבייטער איז ענטשלאסען דעם שטרייק צו פירען אויף א רוי־עקאָנאָמישער לוגיק.

די שמומונג צווישען די ארבייטער און דורכאויס פאר׳ן שטרייק. ווי עס האט ערקלערט דער לייטער פון פאר־באנד פון די פעקסטיל־ארבייטער, נעמען זיך די ארבייטער אָפּ א דין־וחשבון פון דער שווערער סיטואציע, פונדעסטוועגען זענען זיי ענטשלאסען נושא נאָכצוגעבען און אויי לאנג, ווי די אינדוסטריעלער וועלען זייער שטר־לונג נושא ענדערן, קאָן קיין רייד נושא זיין וועגען ליקווידירען דעם שטרייק. מיר וועלען — זאָגט ה׳ וואלטשאק, שטרעבען צו דערגרייכען די לוין־הוספה מיט דער חילף פון אלע מיטלען, וואס מיר פערמאגען אין אונזער רשות.

„פראצא" בעשליסט אויסצוהאלטען איז שטרייק ביז א נצחון

(§) געלטען פארמומאג און אין לא־פאל פון „פראצא" (לובלין 31) פאר־געקומען א דעלעגאטען־פערזאמלונג.

דער לייטער פון „פראצא", ה׳ וואל־משאק האט אָפּגעגעבען א בערעלט פון דער קאנפערענץ בײַם ארבייטס־מיניס־טער. דערביי האט ער אָנגעוויזען, אז

די אינדוסטריעלער זענען נאך פאר דער מענפערענץ איז ווארשא גריים געווען צו געבען א הוספה פון 5 פראצענט.

דער צוליב דעם, וואס די ארבייטער האבען פראקלאמירט דעם שטרייק, בין די אינדוסטריעלער זיך געווארפן אויף די ארבייטער און זיך נישט נאָכגעגעבן מיט זייער שוין פון פריהער אָנגענומענעם בעשלוס.

ערשט איז האט דער ארבייטס־מי־ניסטער קענענדיג זייער בעשלוס ארויס מיט דעם פארשלאג צו געבען 5 פראצ.

ווייטער האט דער רעדנער אָנגעזאָ־זען, אז הגם „פראצא" האט שוין גע־האט אָנגענומען דעם בעשלוס צו שטרייק, פונדעסטוועגען האט זי געוואלט אויסנוצען אלע פרידלעכע מיטלען צו ערלערנען דעם סכסוך, רעכענענדיג אויף דעם אויסגאנג פון דער קאָנפערענץ און ווארשא. חיות אָבער איז דער קלאסען־פעראיין האט דעם שטרייק פראקלא־מירט נאָך אומזער די קאָנפערענץ איז פארגעקומען, און „פראצא" געזען גע־צוואונגען, פרי נישט צו צובראָכען דעם אמנהתמליגען ארבייטער־פראָנט, זיך אָן שטרייק אָנצושליסען.

ווייטער האט דער רעדנער געזאָגט, אז „פראצא" וועט ווייטער שטרעבען צו אָפּצוקאָפּען די פראגע מיט אר־איסנעשטעלטע הוספה. פאָדערונגען. דער סעקרעטאר פון פערבאנד ה׳ שימ־קעוויטש האט רעפערירט די פראגע און געמאלדען, אז דער פערבאנד האט צו־געשיקט צום פערבאנד פון די טעקס־טיל־אינדוסטריעלער א הוספה־פאָדע־רונג מיט א מערמין אויף ענטפער אויפ׳ן 8. ה. ת אָבער בין אוצט איז קיין

קרייז-קאמיטעט וועט פרייטאג בעשליסען וועגען ערקלערען א פראטעסט-שטרייק

(§) ווי מיר האבען שוין געמאלדען איז אויף דער עתערגעלסיגער פערזאם־לונג פון די פאבריקס־דעלעגאטען בײַם קלאסען־פעראיין בעשלאסען געווארען זיך צו וועגען צו דער קרייז־קאמיסיע פון די פראָב. פעראיינען מיט דער בי־טע צו שטעלען די אקציע פון די טעקס־טיל־ארבייטער.

אין שייכות דערמיט וועלען פרייטאג פארקומען 6 אָוועגד א זיצונג פון דער פערוואלטונג פון דער קרייז־קאמיסיע און 7 אָוועגד א זיצונג פון דער קרייז־קאמיסיע און אויהר פולען צוזאמען מיט זאלכע רעדנער פון די שטרייקענדע אין דער רעזולטאט צו דערעסערונג ווערט לעת־עתה נעקומענער קאָנפערענץ ווערט געהאלטען שטרענג בסוד.

הייצער, מאשיניסטען, פארטיערען, סטרוזשעס און אנד. געוואר־פען די ארבייט

(§) צוליב׳ן אָנגענומענעם בעשלוס דורך אלע דריי ארבייטער־פערבאנדען צו פערשארפען דעם שטרייק, זענען געלטען באלד און דער פריה אויעק און די פאבריקען די שטרייק־קאמיסיעס צו ווערען אויף די ארבייטער. אין רעזולטאט דערפון האבען און א גאנצער רייה פאב־ריקען אָפּגעשטעלט די ארבייט די מא־שינוסען, הייצער, פארטיערען, סטרו־זשעס א. א.

היות ווי די שטרייק־קאמיסיעס בע־שפעהען פון צו וועגען מומגלודער איז בעשלאסען געווארען צו פערגרעסערן די שטרייק־קאמיסיעס דורך צוקאָאָפּ־מירען א רייה מומגלודער, וואס זאלען חיגט ארומגעהן אונער די פאבריקען און אויסווערקען אז אומעטום זאל די ארבייט פון די דערמאנטע חולפס־קרעפ־טען אָפּגעשטעלט ווערען.

די פאבריק-מייסטער פראטעסטירען געגען דער האלטונג פון די אינדוסטריעלער און האלטען זיך דערויף אויף פון שטרייק

(§) געלטען האט אָפּגעהאלטען א זי־צונג דער פערבאנד פון די פאבריק־מחסמערס, אויף וועלכער עס איז ארומ־געערדט געווארען די פראגע מפח די אריסנעשטעלטע הוספה־פאָדערונגען. דער סעקרעטאר פון פערבאנד ה׳ שימ־קעוויטש האט רעפערירט די פראגע און געמאלדען, אז דער פערבאנד האט צו־געשיקט צום פערבאנד פון די טעקס־טיל־אינדוסטריעלער א הוספה־פאָדע־רונג מיט א מערמין אויף ענטפער אויפ׳ן 8. ה. ת אָבער בין אוצט איז קיין ענטפער נישט דערהאלטען געווארען.

צום סוף איז אָנגענומען געווארען א רעזאָלוציע, וואס פראטעסטירט געגען דער גרונגשעצענדער האלטונג פון די אינדוסטריעלער לגבי די פאבריק־מיס־טערס און ס׳איז גלייכצייטיג בעשלאָ־סען געווארען א אפצווארטען פון דעם בון־כלל מעג אויף אן׳ענטפער. אויב איז אין משך פון דער הייגמינער וואך וועט קיין ענט־פער נישט געגעבען ווערען, דאן וועט אָנ־גענומען ווערען א דעזידערענדער בע־שלוס.

קרייז-ארבייטס-אינספעקטאר גע־מאלדען דעם ארבייטס-מיניסטער

וועגען פערשארפען שטרייק

(פ) עהערגעלסטן ציבי נאָכדעם, ווי עס זענען אָנגענומען געווארען די בע־שלוסען פון די פאבריקס־דעלעגאטען צו פערשארפען דעם שטרייק, האט דער קרייז־ארבייטס־אינספעקטאר ה׳ וויט־קעוויטש טעלעפאָנוש זיך פערבונדען מיט׳ן ארבייטס־מיניסטער און אנהוב געמאלדען וועגען דער שטעלונג פון די ארבייטער צו זיין פראָפאָזיציע.

אויצט ווארט דער ארבייטס־אינספעק־טאר אויף א מעטערלינגער פערשרעכנונג פון ארבייטס־מיניסטער, מחמת אז אין נושא אויסגעשלאסען, אז דאס מינוס־מעריום זאל צוגלייכלען א צוזאמען קאָנ־פערענץ.

אונאָבהענגיג דערפון וועלען די אר־בייטער־פערבאנדען, צו וועמען דער אר־בייטס־מיניסטער האט זיך נאָכגעריכט מיט זיין פראָפאָזיציע, עטלעכע שריטס לוין וועגען אויר בעשלוס.

נעכטיגע פערזאמלונג פון די טראמוויי-ארבייטער

(§) געלטען שטעט און אויבער אוז פאָרגעקומען א פערזאמלונג פון די טראמוויי־ארבייטער, אויף וועלכער דער פרעזעס פון פעראין מארטשוניאק האט אָפּגעגעבען א בערעלט פון דעם בון־כלל אויסמיגען קאמף פון די טראמוויי־אר־בייטער מיט דער דירעקציע.

דער רעדנער דערצעהלט, אז דער קאמף וועגען א לוין־עקציע פיהרט זיך נאָך פון מאי אָן. אויז א דאנק דעם מא־נוסטראט און דעם ארבייטס־אינספעק־טאר איז עהערגעלסטן פאָרגעקומען א זוצונג פון אויפזיכטס־ראט, וועלכער האט בעשלאסען צו דערלאָזען די פרא־גע פון טראמוויי־ארבייטער אויף 6 פר־צענט און צו גרשופקעצען פון 10 פר־צענט. נאָך א לענגערער דיסקוסיע און בע־שלאסען געווארען אָפּצוווארטען דעם פארשלאג פון די 6 פראצענט און צו געבען דעם פעראין פרייע הענד אונ־טערצוהאנדלען מיט דער דירעקציע.

אויב די אונטערהאנדלונגען וועלען נישט געבען קיין גונסטיגע רעזולטאט, מען וועט פון זונטאג אָן פראקלאמירט ווערען א שטרייק אויף די טראמוויי־ען.

היינט ווערט דעציידירט דער גורל פון שטרייק

אין די דאמבראווער סויחלעז-גרובענס

צו סיין שטרייק וועט וואָרשיינליך נישט קומען

קראָקא. (ספ) פון דאמבראווער קאנט מעלדעט מען, אז די קאָנפערענץ, וואס איז פארגעקומען אין סאסנאָוויצע אונטער׳ן פארזיץ פון רעגירונגס־דעלע־גאט, האט זיך פערענדיגט מיט דער ערקלערונג פון זעלבען דעלעגאט, אז נאָך דער פערשטענדיגונג מיט די קויה־לען־אינדוסטריעלער וועט ער קאָנען קאָ־מוניקירען די ארבייטער, אז די אונ־טערנעהמער וועלען העלסטואחרשיינ־ליך מסכים זיין אויף דער זעלבער הוספה, וואס די אויסגעגעבענע קומיסיע פון דאמבראווער קאָלעגיום האט אויפגעגעבען אין דער פרעגע פון דער אינדוסטריעלער אין דאמבראווער בעקן.

דער דאמבראווער קאָלעגיום האט אויפגעגעבען אין דער פרעגע פון דער אינדוסטריעלער אין דאמבראווער בעקן.

נעכטיגע פערזאמלונג פון דאמבראווער ארבייטער

(פ) נעכטן אין אָוועגד האט אין דאמבראווער קאָלעגיום פון דער אינדוסטריעלער אין דאמבראווער בעקן פון דער אינדוסטריעלער אין דאמבראווער בעקן אין דער פרעגע פון דער אינדוסטריעלער אין דאמבראווער בעקן אין דער פרעגע פון דער אינדוסטריעלער אין דאמבראווער בעקן.

מיטינגען פון די שטרייקענדע אין פערשידענע שטאט-פונקטען.

(§) ווי מיר דערוויסען זיך האט די הויפט־פערוואלטונג פון די קלאסען־פעראיינען בעשלאסען צו רופען נאָך אין משך פון דער הייגמינער וואך מי־טינגען פון די שטרייקענדע אין פערשידענע קלאסען־פעראיינען אין ווארשא, אויף וועלכע עס וועט פאר די ארבייטער ווערען אויסגעהאלטען בזדון נאכזון.

„פראצא" אויסגעהאלטען אין אלטען מיליאן זל.

(§) נעכטן פארמיטאג אין אין לא־פאל פון „פראצא" (לובלין 31) פאר־געקומען א דעלעגאטען־פערזאמלונג.

דער לייטער פון „פראצא", ה׳ וואל־משאק האט אָפּגעגעבען א בערעלט פון דער קאָנפערענץ בײַם ארבייטס־מיניס־טער. דערביי האט ער אָנגעוויזען, אז

די אינדוסטריעלער זענען נאך פאר דער מענפערענץ איז ווארשא גריים געווען צו געבען א הוספה פון 5 פראצענט.

דער צוליב דעם, וואס די ארבייטער האבען פראקלאמירט דעם שטרייק, בין די אינדוסטריעלער זיך געווארפן אויף די ארבייטער און זיך נישט נאָכגעגעבן מיט זייער שוין פון פריהער אָנגענומענעם בעשלוס.

ערשט איז האט דער ארבייטס־מי־ניסטער קענענדיג זייער בעשלוס ארויס מיט דעם פארשלאג צו געבען 5 פראצ.

ווייטער האט דער רעדנער אָנגעזאָ־זען, אז הגם „פראצא" האט שוין גע־האט אָנגענומען דעם בעשלוס צו שטרייק, פונדעסטוועגען האט זי געוואלט אויסנוצען אלע פרידלעכע מיטלען צו ערלערנען דעם סכסוך, רעכענענדיג אויף

פרעמיער בארטעל קאנפערירט מיט האנדעלס-מיניסטער וועגען פערלייכ־טערונגען פון טעקסטיל-אינדוסטריע

(§) ווי מיר דערוויסען זיך פון א זוכערער קוועלע, האט דער פרעמיער בארטעל עהערגעלסען אָפּגעהאלטען א 1-שעה׳דיגע קאָנפערענץ מיט׳ן חאנ־דעלס־מיניסטער קווידאָווקאָוויטש.

אויף דער קאָנפערענץ איז ארומגע־רעדט געווארען די פראגע איז שייכות מיט דער לוין־עקציע, וואס ווערט גע־פיהרט און דער פעקסטיל־אינדוסטריע, צי עס איז מעגליך צו מאַכען וועלכע עס איז פערלייכטערונגען פאר דער טעק־סטיל־אינדוסטריע, אזוי אז די ארבי־

נאך קורצע אבער שווערע לײדען איז געשטארבען אין בערלין אין בליהענדען עלטער פון 32 יאהר מיין ליבער מאן, אונזער טייערער פאטער, זוהן, ברודער, אנכעל, איידעם און שוואגער

נ״ע משה בו״ר יוסף בונם נ״י זשיטניצקי

די לויה קומט פאר היינט דאנערשטאג 12.30 א זייגער מיטאג פון קאלישער וו אמזאל, וועגען וואס עס טיילען מיט

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

אונזער זעהר געאכטעטען פערוואלטונגס-מיטגליד ה׳ יוסף בונם זשיטניצקי צוליב׳ן אונערוואַרטעטען טויט פון זיין אונפערגעסליכען זוהן

נ״ע משה

דריקען מיר אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל און שמערצפולען בייליד. צו דער לויה, וואס קומט פאר היינט דאנערשטאג 12.30 א זייגער מיטאג פון קאלישער וואמזאל ווערען געבעטען אלע פעראיינס-מיטגלידער א בצוגעבען דעם פערשטארבענעם דעם לעצטען כבוד.

די פערוואלטונג פון „לינת החולים" פ אלודניאווא 19

אויסגעשאכטען 200 מוזיקענט כינעזער

גרויזאַמער אויפשטאַנד פון מאַכמעדאַנער איז כינע

ניו־יאָרק. (יט״א) אין דער לונג־זייער פראָווינץ לאַנאַי אין אויסגעבראָכן א מורא׳דיגער אויפשטאַנד פון מאַל מאַראַנער. 200 מוזיקענט מאַן זענען געוואָרען אויסגעשאָלטן. זעהר פיל דערפער זענען אונגאַנצען פערטיליגט און אויסגעראָט געוואָרען בײַ צום גרונד. דער טייל פון דער בעפעלקערונג, וועלכע איז על פי גם ניצול געוואָרען פון טויט געפונען זיך אין שרעקלעכער נויט. די וועגען זענען פערפלעכטעט מיט פליטים וועלכע לאַגערן אונטער׳ן פרייען הימעל. צו דעם שרעקלעכן אומגליק פון בעסמיאַלושע מאָרדען איז נאָך צוגעקומען א שרעקלעכער חורבן. די מאַלמעראַנים שע מורדים האָבען פערניכטעט אלע תבואה־זאַפאַסען און דער אומגלוקלעכער בעפעלקערונג דראָהט אויצט פשוט אויסצוגעהן פאַר הונגער. די רעגירונג מוסיעס האָבען נאָך ברויט־זאַפאַסען אויף 2 חדשים. עס זענען נושטא קיין שום אויסזיכטען צוצופירען ברויט פון אנדערע ערטער. די סיטואַציע האָט זיך נאָר פערערגערט דערמיט, וואָס מען דאָט אראָפגעבראַכט א גרויסע צאָהל מוליטער צו דערשטיקען דעם אויפשטאַנד. די בעפעלקערונג געפונט זיך ווייטער און פובערהאַפטען צושטאַנד און פיחרט א פערבוסענעם קאַמף מיט׳ן מוליטער.

פערטיידיגונגס־רעדע פון אדוו. שמיאראווסקי

אויפן גרויסען מאריאוויטער־פראצעס איז פלאצס

דשראורטיל ווערט היינט ארויסגעטראגען

פלאצק. (א. ו.) אויף דער הינטערזייט פון מאריאוויטער־פראצעס האט דער פערטידיגער אדו. שמיאראווסקי געהאלטן די פערטידיגונגס־רעדע. שמיאראווסקי איז אנגעקלאגט פון די גלענצענדסטע פוילישע אדוואקאטען און מיטגליד פון דער „לוגע צו פערטיידיגען די רעכט פון׳ם מענש״. די רעדע האט געדויערט גאנץ 5 שעה. עס זענען געווען מאמענטען, ווען ער האט מיט הויך פשוט מיטגערוקען דאס פובליקום און די רוכטער. אדו. שמיאראווסקי׳ס צו־קלאגט קודם כל די לענגערע וועגען די געהיימע חתונות צווישען די מאריאוויטישע גלחים. די חתונות זענען געווען אפענע און לויט דער רעליגיע פון די מאריאוויטען גאנץ לעגאל. די מעשה מיט קאוואלסקי׳ס 7 פרויען איז אויך אנ׳אויסגעטראכטע. ווארום ווען דאס וואלט געווען אמת, וואלט שוין קאוואלסקי לאנג אנגעקלאגט געווארען פאר בוגאמיע.

אויף די ערקלערונגען פון די ערות, וועלכע דעקרעטירען זיך סרוב פון אוואנטורעסטקעס און אפהענגיגע פון ארעמבבקי׳ן קאן מען זיך גישט שטעלן.

ער וועט אויך אויף אן אויף דעם אונזין פון אנערע ערקלערונגען וועגען די נאלמ־ארגיעס און קאוואלסקי׳ס צימער. יעדער בר־דעת — זאגט דער פערטידיגער — פערשטעהט, אז אין א שטעלע פון ד׳ על ד׳, אזוי ווי עס איז קאוואלסקי׳ס קליינער־צימער, קאן מען גישט מאלען קיין ארגיעס און אויך דארף גישט עס אין דאס נאר פערערגערט דערמיט, וואס מען דאט אראָפגעבראַכט א גרויסע צאָהל מוליטער צו דערשטיקען דעם אויפשטאנד. די בעפעלקערונג געפונט זיך ווייטער און פובערהאַפטען צושטאנד און פיחרט א פערבוסענעם קאמף מיט׳ן מוליטער.

ערשיינען דער ערשטער נומער פון דער נייער סאָציאַליסטישער ציימונג אין וואַרשא

מאַראַטשעווסקי אַרבייט מיט אין דער ציימונג

וואַרשא. (טעלעפאָניש) געלעגען נאָכמיטאָג אין ערשיינען דער ערשטער נומער פון דער נייער סאָציאַליסטישער ציימונג „פשערשוויט״. אלס רעדאַקטאָר אין אונטערגעשריבען דער דאַקטאָר פון דער וואַרשאווער קראַנקען־קאַסע ד״ר סמעמפּגיעווסקי.

די רעדאַקציע מאַכט בעקאַנט די לעזער, אז אין דער ציימונג וועלען מיט־ארבייטען מאַראַטשעווסקי און באַלעס־לאַו טשאַרקאָווסקי, וועלכער טראָגט דעם פאַרטיי־פּסעוודאָנים לעאָן. די רעדאַקציע אין מכמה, אז די אויפגאַבע פון דער צעטונג וועט נושט זיין צו פערטיילען די שאַלטונג אין פ.פ.ס. נאָר צו דערהאַלטען די טראַדיציעס פון׳ם קאַמף פאַר דער אונאָפּהענגיגקייט פון פוילען און אנצוהיצען נייע וועגען אין צו פערפעסטיגען דעם סאָציאַליסטישען גערענץ.

פראצעס וועגן דעם אנטיסעמיטישען דינאמיט־אטענטאט איז בלויזעך.

ברעסלוי. (יט״א) אין קרעטיניריכט אין בלייכען איז די שעג פארגעקומען דער פראצעס פון א 40־יעהריגען אנגעשטעלטען, אנ׳אנהענגער פון די נאציאנאל־סאָציאליסטען, וועלכער האט אונטער דער וירקונג פון זיינער אנטיסעמיטישער אויפגעפיהרט צוליב אנטיסעמיטישע מעטיטען א דינאמיט־אטענטאט אויפ׳ן בוים־מאַן. צוליב דעם אויפרוים אין כמעט דאס גאנצע געשעפט מיט די פחורות פערניכטעט געווארען. דאס גריכט האט פעראורטיילט דעם אטענטעטער אויף 3 חדשים תפיסה.

א דארף מיט פויערים ווילנינטשען

א פאטער אנ׳אויסוואורף

וואס האט מאנס נעווען זיין 15־יעהריגע טאכטער

(§) אין דארף אינגאסטוומס, לאַזער פאַוויאַט אין געלטען געשעהען פאל גנדער אויסטערלושער פאל: דער אר־בעטער קונץ, וואס איז ערשט מיט א עעם צורוק בעפרייט געווארען פון תפיסה, האט אין דער פרה אויעקגעשוקט זיין וויב און וואלר ארטן קליבען שוואַטען און אלמן אין ער געבלוען מיט זיין 15־יעהריגער טאכטער אין שמוב. אז דאס וויב און ארויס פון שמוב האט דער איהשער פאטער זיך געוואָרפען אויף דער שמוב־טאכטער און זי מאנס געווען.

צוזרוקקומענדיג פון וואלד האט די מוטער געפונען לונגען די טאכטער א פער׳הלש׳טע און דער פאטער אין אין שטוב נושט געווען. זי האט די טאכטער דערמונטערט און דאן האט די לעצטע מיט מרעהרען דערצעהלט, אז דער פאטער האט זי פערגוואלדיגט.

די ידיעה האט זיך בלויז־שנעל פערשפרייט אין דארף און די פויערים האלטען דעם אויסוואורף זיכער געווען לונגטשט ווען נושט די אונטערזוכונג פון פאלוצוג.

דער פערשוין איז געבראכט נעווארען קיין לאדז אין תפיסה.

פערטיידיגונגס־רעדע פון אדוו. שמיאראווסקי

אויפן גרויסען מאריאוויטער־פראצעס איז פלאצס

דשראורטיל ווערט היינט ארויסגעטראגען

פלאצק. (א. ו.) אויף דער הינטערזייט פון מאריאוויטער־פראצעס האט דער פערטידיגער אדו. שמיאראווסקי די פערטידיגונגס־רעדע. שמיאראווסקי איז אנגעקלאגט פון די גלענצענדסטע פוילישע אדוואקאטען און מיטגליד פון דער „לוגע צו פערטיידיגען די רעכט פון׳ם מענש״. די רעדע האט געדויערט גאנץ 5 שעה. עס זענען געווען מאמענטען, ווען ער האט מיט הויך פשוט מיטגערוקען דאס פובליקום און די רוכטער. אדו. שמיאראווסקי׳ס צו־קלאגט קודם כל די לענגערע וועגען די געהיימע חתונות צווישען די מאריאוויטישע גלחים. די חתונות זענען געווען אפענע און לויט דער רעליגיע פון די מאריאוויטען גאנץ לעגאל. די מעשה מיט קאוואלסקי׳ס 7 פרויען איז אויך אנ׳אויסגעטראכטע. ווארום ווען דאס וואלט געווען אמת, וואלט שוין קאוואלסקי לאנג אנגעקלאגט געווארען פאר בוגאמיע.

אויף די ערקלערונגען פון די ערות, וועלכע דעקרעטירען זיך סרוב פון אוואנטורעסטקעס און אפהענגיגע פון ארעמבבקי׳ן קאן מען זיך גישט שטעלן.

שווידערליכע פרטים פון דער בוי־כאטאסטראפע איז פראג.

100 מויטע זענען שוין אפויסגעצויגען געווארען פון הינטער די חורבות.

פרויען ווערען משוגע זעהענדיג זייערע צופליישטע מענער.

פראג. (סב.) די ידיעה וועגען דער שרעקלעכער בוי־קאטאסטראפע אין פראג האט ארויסגערופען א גרויסען טרויער אין גאנץ משעלא־סלאוואקיען.

קיין פראג זענען אנגעקומען פון 300 זשורנאליסטען פון גאנצען לאנד. דער מארלאמענט, וועלכער האט אין מאמענט פון דער קאטאסטראפע אפגעהאלטען א בעראטונג, האט אלס צייכען פון מרויער אויסגערופען די זיצונג.

דער פרעזידענט פון סענאט האט געהאלטען א קורצע מרויער־רעדע. עס איז אנגענומען געווארען אויפ׳ן ארט א בעשלוס צו פאדערן פון דער רעגירונג א געוויסע סומע געלד פאר די יתומים און אלמנות.

א גאנצע נאכט האט מען אפגעריינגט די חורבות. 200 לאסט־אויטאס האבען אויסגעגעבירט די שמיטער צי־געל און געהולץ פון דער ריזיגער געבייד.

אויפ׳ן ארט פון דער קאטאסטראפע זענען זיך אפגעפילט העלסט־רעט מאסנשע סצענעס.

הינט זענען אנגעקומען די קרובים פון די ארבייטער, וועלכע זענען נושט אהיימגעקומען נאך דער ארבייט. זיי פאדערן, אז מ׳זאל זיי צולאזען צו די חורבות, וואו זיי וועלען אפשר דערקענען זייערע ליבסטע צווישען די טויטען. פרויען האבען ספאזמירט און געחלש׳ט, ארומגעלעגדיג זייערע מענער.

אין ערשטען מאמענט נאך דער קאטאסטראפע, ווען דער וואלקען שמויב און צורונען געווארען, האט מען פאר זיך דערזעהען א שויערליך בילד. אויפן טראטואר אונטער א ריזיגער בעטאָן־שטאנג איז געלעגען צוגעקוועטשט א מענש, וועלכער האט יאמערליך גערופען נאך הילף. אבער די דאקטוירים זענען נאכנישט אנגעקומען.

הערענדיג דאס יאמערליכע זופצען פון דעם אומגלוקלעכען איז צו אים צוגעלאפען א קצב און אירם מיט א פלייש־זעג אפגעזעגט דעם פוס, וואס איז געלעגען צוגעקוועטשט אונטער דער בעטאָן־שטאנג.

אין משך פון דער נאכט איז אין צוזאמענהאנג מיט דער קאטאסטראפע פארגעקומען עטליכע אומגליקס־פאלען. בעת דער רעטונגס־אקציע זענען 50 מענשען פערוואונדעט געווארען.

פראצעס וועגן דעם אנטיסעמיטישען דינאמיט־אטענטאט איז בלויזעך.

ברעסלוי. (יט״א) אין קרעטיניריכט אין בלייכען איז די שעג פארגעקומען דער פראצעס פון א 40־יעהריגען אנגעשטעלטען, אנ׳אנהענגער פון די נאציאנאל־סאָציאליסטען, וועלכער האט אונטער דער וירקונג פון זיינער אנטיסעמיטישער אויפגעפיהרט צוליב אנטיסעמיטישע מעטיטען א דינאמיט־אטענטאט איז בלויזעך.

דאס גאנצע געשעפט מיט די פחורות פערניכטעט געווארען. דאס גריכט האט פעראורטיילט דעם אטענטעטער אויף 3 חדשים תפיסה.

א דארף מיט פויערים ווילנינטשען

א פאטער אנ׳אויסוואורף

וואס האט מאנס נעווען זיין 15־יעהריגע טאכטער

(§) אין דארף אינגאסטוומס, לאַזער פאַוויאַט אין געלטען געשעהען פאל גנדער אויסטערלושער פאל: דער אר־בעטער קונץ, וואס איז ערשט מיט א עעם צורוק בעפרייט געווארען פון תפיסה, האט אין דער פרה אויעקגעשוקט זיין וויב און וואלר ארטן קליבען שוואַטען און אלמן אין ער געבלוען מיט זיין 15־יעהריגער טאכטער אין שמוב. אז דאס וויב און ארויס פון שמוב האט דער איהשער פאטער זיך געוואָרפען אויף דער שמוב־טאכטער און זי מאנס געווען.

צוזרוקקומענדיג פון וואלד האט די מוטער געפונען לונגען די טאכטער א פער׳הלש׳טע און דער פאטער אין אין שטוב נושט געווען. זי האט די טאכטער דערמונטערט און דאן האט די לעצטע מיט מרעהרען דערצעהלט, אז דער פאטער האט זי פערגוואלדיגט.

די ידיעה האט זיך בלויז־שנעל פערשפרייט אין דארף און די פויערים האלטען דעם אויסוואורף זיכער געווען לונגטשט ווען נושט די אונטערזוכונג פון פאלוצוג.

דער פערשוין איז געבראכט נעווארען קיין לאדז אין תפיסה.

שווידערליכע פרטים פון דער בוי־כאטאסטראפע איז פראג.

100 מויטע זענען שוין אפויסגעצויגען געווארען פון הינטער די חורבות.

פרויען ווערען משוגע זעהענדיג זייערע צופליישטע מענער.

פראג. (סב.) די ידיעה וועגען דער שרעקלעכער בוי־קאטאסטראפע אין פראג האט ארויסגערופען א גרויסען טרויער אין גאנץ משעלא־סלאוואקיען.

קיין פראג זענען אנגעקומען פון 300 זשורנאליסטען פון גאנצען לאנד. דער מארלאמענט, וועלכער האט אין מאמענט פון דער קאטאסטראפע אפגעהאלטען א בעראטונג, האט אלס צייכען פון מרויער אויסגערופען די זיצונג.

דער פרעזידענט פון סענאט האט געהאלטען א קורצע מרויער־רעדע. עס איז אנגענומען געווארען אויפ׳ן ארט א בעשלוס צו פאדערן פון דער רעגירונג א געוויסע סומע געלד פאר די יתומים און אלמנות.

א גאנצע נאכט האט מען אפגעריינגט די חורבות. 200 לאסט־אויטאס האבען אויסגעגעבירט די שמיטער צי־געל און געהולץ פון דער ריזיגער געבייד.

דער פרעזידענט פון סענאט האט געהאלטען א קורצע מרויער־רעדע. עס איז אנגענומען געווארען אויפ׳ן ארט א בעשלוס צו פאדערן פון דער רעגירונג א געוויסע סומע געלד פאר די יתומים און אלמנות.

א גאנצע נאכט האט מען אפגעריינגט די חורבות. 200 לאסט־אויטאס האבען אויסגעגעבירט די שמיטער צי־געל און געהולץ פון דער ריזיגער געבייד.

אויפ׳ן ארט פון דער קאטאסטראפע זענען זיך אפגעפילט העלסט־רעט מאסנשע סצענעס.

הינט זענען אנגעקומען די קרובים פון די ארבייטער, וועלכע זענען נושט אהיימגעקומען נאך דער ארבייט. זיי פאדערן, אז מ׳זאל זיי צולאזען צו די חורבות, וואו זיי וועלען אפשר דערקענען זייערע ליבסטע צווישען די טויטען. פרויען האבען ספאזמירט און געחלש׳ט, ארומגעלעגדיג זייערע מענער.

אין ערשטען מאמענט נאך דער קאטאסטראפע, ווען דער וואלקען שמויב און צורונען געווארען, האט מען פאר זיך דערזעהען א שויערליך בילד. אויפן טראטואר אונטער א ריזיגער בעטאָן־שטאנג איז געלעגען צוגעקוועטשט א מענש, וועלכער האט יאמערליך גערופען נאך הילף. אבער די דאקטוירים זענען נאכנישט אנגעקומען.

הערענדיג דאס יאמערליכע זופצען פון דעם אומגלוקלעכען איז צו אים צוגעלאפען א קצב און אירם מיט א פלייש־זעג אפגעזעגט דעם פוס, וואס איז געלעגען צוגעקוועטשט אונטער דער בעטאָן־שטאנג.

אין משך פון דער נאכט איז אין צוזאמענהאנג מיט דער קאטאסטראפע פארגעקומען עטליכע אומגליקס־פאלען. בעת דער רעטונגס־אקציע זענען 50 מענשען פערוואונדעט געווארען.

דער שטעלפערטרעטער פון דעברעצ׳ער ביישאפ איז מספיד א יודישער בירגער.

בודאפעשט. (יט״א) אין דער אונגארישער שטאט קיוישלאם איז די טעג געשטארבען דער עלסטער יודישער בירגער פון שטאט אין גאנץ. פארויצער פון דער יודישער קהלה שמואל קלין.

די פסא הרבנות אין דער שטאדט איז דערוויל גישט בעזעצט, צוליב די ,ום טוביב ווייטער איז געווען אונמעגליך צו דער לויה א רב פון אן אנדער שטעדט. צו דער לויה איז אבער געקומען דער היגער קאטולישער בייסטלייכער און פערטרעטער פון דעברעצ׳ער ביישאפ דר. עפעריש טאש אין האט בעגלייט דעם ארון אויפ׳ן בית־טעלם. בעים אפענעם קבר האט דר. טש מספיד געהאלטן דעם פערשטארבענעם:

פון עימת לישראל בלודז

היינט, דאנערשטאג, ד. 11.10, 8.30 אזייגער אחענד קומט פאר אין זאל פון „זמיר״

א פייערליכע יוגענד־אקאדעמיע

מיט רעדעס ווילען ארויסרעדען די מיטגלידער פון דער ארץ־ישראל־דעלעגאציע

ה׳ אברהם הארצפעלד און ה׳ נתן ביסטריצקי

בילעטען צו בעקומען אין ביורא פון קרן קימת לישראל.

דעם מיטגלידער בייליד דריקען מיר אויס אונזער געערטן מיטגליד און חבר שלמה גאלדשטיין און פאמיליע צוליב׳ן פריהציטיגען טויט פון זייער

טאכטער

המקום ינחם אותם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים

די פערוואלטונג

פון אומפארטייישען פעראיין

פון ציימונגס־פערקויפער.

זאל פילהארמאניע נארוטאוויטשא 20

היינט דאנערשטאג דעם 11־טן אקטאבער 8.30 נאכמיטאג חעט

Mjr. K. Kubala

(דער אנטיילנעהמער פונ׳ם מליה איבער׳ן אנטלאנטיק)

האלטען אן ארעפעראט „דנר 36־שעה׳דיגער פליה איבער די כוואלעס פון אקעאן״

די פארבערייטונגען, איינצעלהייטען און די בערינגונגען פונ׳ם מליה.

די איבערגעבליבענע בילעטען צו בעקומען אין פעקרעטאריאט L. O. P. P. מיעטריקאוער 67 א

הי אויך המנט בט דער קאסע פון „פילהארמאניע״.

Dr. med. Szereszewska

צענעלניאנא 66, טעל. 45־65

קינדער־קראנקהייטען

נעהמט אן פון 12—1 פריה און פון 4—6 נאכמיטאג

Dr. med. J. IMICH

ספעציאל־ארצט

פאר האלז, נאז, אויערן און קעהל־קאפף־קראנקהייטען

מאניושקי 1 Moniuszki טעל. 9-97

צוריקגעקעהרט

נעמט אן פון 1 ביז 2 און פון 5 ביז 7 אחענד.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז פון 9 ביז 1 ן־קראנקהייטען

קאזמאמאנינער 9, טעלעפון 27-61.

שפרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7.

נעמט אויך אן דיא עסטעניא זנגרוטער 12 אזיג

נז 12 און פון 3 ביז 8 אחענד. 88

Dr. med Adam BENDER

ספעצ. פאר אינערליכע און הארץ־קראנקהייטען

Przejazd 30, Telef. 54-68.

נעמט אן פון 5—7 נאכמיטאג 6800

פריוואטע מאניק־שולע

פון די טעניס נייסטע

דיפל. לעהרער י. ווייגטרויב

נעמט אן אינערעטונגען אויף אינצעלנע לעקציעס ווי אויך אין קאטעלעטען יעדען טאג פון 10 פריה ביז 10 אח.

44 קיילינסקיעגא 44

2־טער הויף פארנער

די לעקציעס קומען פאר אונטער דער פערזונליכער לייטונג פון י. ווייגטרויב

Dr. Wołkowyski

צוריקגעקעהרט

און זיך איבערגעצויגען אויף

צעגיעלניאנא 25

טעלעפון 26-87

ספעציאל־ארצט פאר הויט־, מענערישער קראנקהייטען און מענער־שוועכע. אלע־ארט אנאליזען. בעהאנדלונג מיט קוראַרץ־שטראהלען.

נעמט אן פון 8—10, 12—2 און 4—8 אחענד.

Dr. med. A. Gotlib

ספעציאל־ארצט פאר אויערן־קראנקהייטען

Piotrkowska 26 — Telef. 77-50

נעמט אן פון 4 ביז 7.

Dr. med. A. Mazur

צוריקגעקעהרט

ספעציאל־ארצט פאר אויערן, נאז און האלז־קראנקהייטען

מיט אויך שטום און שטראָטן־מעהלער

האט זיך איבערגעצויגען אויף

וויסאָקאדניאָ 65

אינגאנג אויך דורך פיעטריק. 46) טעל. 66-01

Dr. Różaner

צוריקגעקעהרט

ספעציאליסט פאר הויט־, מענערישע קרענקהייטען

און מיינער־שוועכע.

בעהאנדלונג מיטן הארקע־שטראהלע און דיאטעריע

Dzielna 9 (Narutowicza) טעל. 28-98

פון 8—10, 5—8, פריען 3—4

געזעלשאפט „מולטור־ליגע״

אפט. לאדז. פאלקס־אויטוטאָרזישעס.

מארגען פרייטאג, ד. 12.10.28 אכ״ז א זייגער אחענט קומט פאר אין „ענגלישען זאל״, אל. 1 מאי 2, די ערעפנונג פון פאלקס־אויטוטאָרזישעס אויפ׳ן יאהר 1928—1929 מיט דער בעטייליגונג פון די ה״ה ד״ר י. האלפערן (וואַרשא) און י. ליכטענשטיין.

בילעטען צו 50 גר.—ביי דער קאסע.

אלגעמיינער יודישער ארבייטער־בונד „בונד״ אין פוילען

לאדזשער פאמיטעט

זאל „פילהארמאניע״ נארוטאוויטשא 20

שבת, ד. 12, ד.ח. 60 אזייגער פריה קומט פאר

א קאלעקטיווע פארלעזונג

א. ד. ט.: „צוויי אינטערנאציאנאלע קאנגרעסען״ (בריסל־מאסקוו) רעפערירען ווילען די ה. ה. לאוניעק וויקטאר אלמער י. האלפערן (וואַרשא) און ראטמאן י. ליכטענשטיין.

בילעטען צו 50 און 75 גרושען שוין צו בעקומען אין „ארבעטער־הייקעל״ פאלודניאטע 20, און אין טאג פון דער פארלעזונג בט דער קאסע.

אכטונג

דאמע־שניידער־מייסטער בעשטעלט

צוליב די אונטערשיעדע האנדלונג פון די ארבייטער־אנשטאלטען פאר, סאדערן מיר אויף אלע אונזערע מיטגלידער צו קומען היינט דאנערשטאג דעם 11 אקטאבער, פונקט 9 אזייגער אויף א פערזאמלונג אין פעראיינס לאקאל מיעטריקאוער 20.

די פאד־קאמיסיע

לאָדזער טאָגעבלאַט

ד ר ד ר ק ס ט ר נאמט-אן פון 6 ביז 7 אין אָוונט.
נישט געשטעלט מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

א רעד: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 47.

די האנדעלס-קאמערן און זייער בעדייטונג.

אין טעד פון די צעהן יאהר, וואס ווערט געבויט דאס פוילישע מלוכה-לעבען, האט זיך נאך נישט ארויסגעבילדעט דער מיז סודר, וועלכער זאל באמת האבען כאטש די נויטיגע פערשטענדעניש פאר די ווירטשאפטליכע נויטען פון לאנד. די פערשפעטיגטע ענטוויקלונג פונ'ם האנדעל בײַ אונז איז פוילען, האט פעראורזאכט די גרינגשעצונג פונ'ם האנדעל, אין דער עפענטליכער מיינונג אז פון דער מאכט.

די הייגטיגע רעגירונג מאכט דעם ערשטען שריט צו סאנירען דעם האנדעל, שאפענדיג די האנדעלס-קאמערן. די קאמערן דארפען זיין די ארגאנען, וועלכע זאלען געבען א מאסגעבינע מיינונג פאר דער רעגירונג וועגען אלע ווירטשאפטליכע פראבלעמען אין לייכטליכע אויך אלען אנפיהרען מיט אנפיהרען מיט דער ענטוויקלונג פונ'ם האנדעל און פון דער אינדוסטריע.

ביז הייגטיגען טאג האבען די סוחרים זעלטען געגומען אנגאגירעקטען אנטייל אין דער פערטיידיגונג פון זייערע אינטערעסען לגבי די דעציזיעס דירעקטיווע פערען. די סוחרים האבען רעפרעזענטירט עסמנים און א גנ-טען וויילען, אבער דאך נישט מיין פראפעסיאנעלע. זייער השפעה האט אויסגעזעהן, ווי א פערטיידיגונג פון א גוטען ארטואקאט. אבער איז פראפעסיאנעלע עניינים כען אנ'עסמן נישט פערטרעטען א פאכמאן.

זיט דעם אויסברוך פון דער מלחמה ביז דער צייט פון סאנאציע איז דער האנדעל געווען דערדריקט און דאס סוחרטום איז געווארען רו-אינירט. מיט דער ירידה פונ'ם מאטעריעלען צושטאנד פון די סוחרים איז אויך געפאלען דער מוט אין די פערטיידיגונגס-מראפט פונ'ם סוחרים-קלאס.

די דאזיגע פאסיוויטעט טאר אבער לאנג נישט אנהאלטען, בעזונדערס נאך איצט, ערב די וואהלען צו די האנדעלס-קאמערן. די סומענדיגע ראטמענער און רעפרעזענטאנטען פונ'ם סוחרים-קלאס דארפען דורכגעהן דעם וועג צו א דירעקטען פאלענער פון די אנפיהרענדיגע ספערען. ווי אויך צו א ברייטער איינענער איניציאטיוו, נעמענדיג גלייכצייטיג אויף זיך די פעראנטוואָרטליכקייט פאר דער אויסכריסטאליזירונג פונ'ם האנדעל. פשוט'ער גערעדט: נעמען אויף זיך די פולע אחריות פאר'ן סומענדיגען נורל פונ'ם סוחרים-שטאנד.

די וואהלען צו די האנדעלס-קאמערן — דאס איז דער אנהויב פון א נייער היסטאָרישער עפּאָכע, איז וועלכען דאס סוחרטום מען נעמען זיין נורל אין די אייגענע הענד.

די קאנדידאטען צו די קאמערן דארפען זיין סוחרים מיט א רייכער פראקטיס, דאָרפ, אין די האנדעלס-קאמערן, דארף נעטון ווערען א ממשות-דיגע ארבייט. אין וועלכער פ'דארף ארייגנעלייגט ווערען א ראציאנעלער זין פאר דער פערבעסערונג פון די אינטערעסען פון האנדעל.

די סוחרישע כרייזען דארפען זיך אפטרייסלען פון דער ביז-איצטי-גער דעפערעסיע. גלויבען אין די אייגענע כוחות און אין דער מעגליכקייט פון זעלבסט-שוץ, און גלויבען צו די האנדעלס-קאמערן נאר פערטרוי-אונגס-ווערטע סוחרים-פאכלייט און אוטאָרימעטע עקאָנאָמיסטען, וועלכע זאלען זיי כענען אויף א ווירדיגען אופן רעפרעזענטירען!

א. ק.

4 יידישע סאלדאטען, וואס זענען געפאלען אויפ'ן שלאכט-פעלד פעראורטיילט דורכ'ן רוסענישען געריכט אויף לעבענסלענגליכע תפיסה.

טשערגאָוויץ. (י.ט.א.) אין מי-ליטער-געריכט אין בראָסאָוו איז פארגע-קומען א פראָצעס, וואָס ווארפט א כא-ראקטעריסטישען שיין אויף די יוסטיץ-בעציהונגען אין רוסענען. דאָס מילי-טער-געריכט האָט אין דער אָפּזעצונג הייט פון די אנגעקלאגטע פער'משפט 4 יידישע סאלדאטען אויף לעבענס-לענגליכע תפיסה פלוטרשע דערפאר, ווייל זיי האבען דענערטירט בעת דער מלחמה. הען דער אורשיל איז שוין פארגעלעזען געווארען האט אייגער פון די אנוועזענדע, שערושאנט וואסילא, הערענדיג די נעמען פון די פער'משפט'ס אויסגערופען: „ה' פרוצער! איך האָב געזעהען ווי די דאזיגע מענשען זענען געפאלען אויפ'ן שלאכט-פעלד נישט ווייט פון מיר". די דאזיגע ערקלערונג האָט ארויסגערופען א קאָנסטערנאציע בײַ די ריכטער, און עס איז בעשלאָסען געווארען צו דורכצופיהרען אנ'אויסאָר-שונג און רעווידירען דעם פרעצעס.

נישט צום ערשטען מאָל טרעפט זיך אין רוסענען, דאָס פערשוואונדענע יו-דישע סאלדאטען, וואָס זענען וואהר-שיינליך געפאלען אויפ'ן שלאכט-פעלד, בעשולדיגט מען גלייך אין דעזערציע.

יודישע נייעס.

100-יעהריגער געבורטס-טאג פון מ. קיזערלינג.

בודאפעשט. (י.ט.א.) אין דער יודיש-אונגארישער פרעסע ווערט אנגע-וויזען, דאס אין יוני 1929 פאלט אויס דער 100-יעהריגער געבורטס-טאג פון בוראפעשער פרעדיגער מ. קיזערלינג, איינער פון די פארקעמפער פאר דער יודישער עמאנציפאציע אין אונגארן. מ. קיזערלינג האט אויך דורכגעפיהרט ווערטוולע פארשונגען וועגען דער גע-שיכטע פון די יודען אין שפאניען און איז דער פערפאסער פון דער קלאסישער ביאָגראפיע פון משה מענדעלסאָן, וועלכע 200-יעהריגער געבורטס-טאג וועט געפייערט ווערען אין חודש סעפטעמבער 1929.

די רעקארד-הכנסות פון קרן-קימת אין טשעכאסלאוואקיי.

פראג. (י. ט. א.) די חוייט-ביורא פון קרן-קימת אין טשעכאסלאוואקי טיילט מיט, דאס די הכנסות פון יודי-שען נאציאנאל-פאנד פאר'ן פערגאנגע-נעם יאהר בעטרעגען נישט מעהר ווי 1,303,000 טשע-כישע קראָן. אין יאהר 1919 האבען די הכנסות בעטראגען נישט מעהר ווי 584,000 קראָנען און אין יאהר 1925 938,000 קראָנען.

פרוי אירמא לינדהיים רעזיג-נירט פון פארויץ אין „הדסה".

ניו-יארק. (י.ט.א.) די פיל-יעהרי-גע פארזיצערין פון „הדסה" און פער-דינסטפולע טוערין אויפן געביט פון יו-דישער מעדיצינישער שוץ אין ארץ-ישראל און די פעראיניגטע שטאטען פרוי אירמא לינדהיים האט צוליב איהר שלעכטען גזונד-צושטאנד רעזיגנירט פון פערזיץ אין „הדסה". פרוי לינדהיים איז אבגעפאהרען אויף א לענגערע קו-ראציע-רעזע קיין אמעריקא.

לעזט אויך אונזער
— דאס —
„לאדזער טאגעבלאט"

דער אנטיסעמיטיזם אין סאוויעט-רוסלאנד

30 אנטיסעמיטען פער'משפט אין מאסקווע אין לויפענדען יאר.

מאסקווא. (יט"א) אויף דער אל-סאוויעטישער אנפערענץ פון די לעטער פון די קאמוניסטישע קליבען, וואס קומט איצט אר אין מאסקווא, איז אויך בע-ריהרט געווארען די פראגע וועגען קאמף מיט'ן אנטיסעמיטיזם.

דער פארזיצער פון מאסקווער קרייז-געריכט סטעלמאכאוויטש האט מיטגע-טיילט אייניגע אינטערעסאנטע ציפערן וועגען דער געריכטליכער פערפאלגונג פון די אנטיסעמיטען אין מאסקווע. אין משך פון די ערשטע 9 חדשים פון לוי-פענדען יאהר זענען דורכ'ן מאסקווער קרייז-געריכט פערמשפט געווארען פאר אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען 70 פערזאנען אין דער צאהל 5 מיטגלידער פון דער קאמוניסטישער פארטיי.

בערלין. (יט"א) די טעג איז דא אפגעהאלטען געווארען א פערזאמלונג פון דער הויפט-פערוואלטונג פון „הילפס-פעראיין פון די דייטשע יודען". ד"ר איפמאר פרוינד, וועלכער איז איצט צו-ריקגעשטעלט פון זיין 6-וואכיגער רייזע איבער סאוויעט-רוסלאנד האט בעריכטעט וועגען זיינע איינדרוקען און די רעזולי-טאטען פון זיין רייזע. ד"ר פרוינד האט אינטערעסאנט די נויטווענדיגקייט פון דער ווירטשאפטליכער אומשיכונג פון די יודישע מאסען און האט געשיל-דערט די ענטוויקלונג פון יודישען קא-לאָניזאציאנס-ווערק ווי אויך די איצטיגע קולטורעלע און רעליגיעזע בעציהונגען.

גן-ילדים ע"ש „שלום עליכם" צענעליניאנא 75 — טעל. 24-13 —

איז מודיע, אז די לעהרערין האבען זיך אנגעהויבען דעם 9-טען אקטאבער.

דער קרן-היסוד-טורנע פון דעם וועדזשוואוד.

בערלין. (יט"א) דער געוו. ענג-לישער מיניסטער און מיטגליד פון ענג-לישען פארלאמענט, קאלאנעל וועדזוש-וואור האט זיך ה. י. גלעך ווי אין די פריהערדיגע יאהרען, געשטעלט צו פער-פיגונג פון קרן-היסוד. דעם וועדזשוואוד וועט אין משך פון די חדשים אקטאבער און נאוועמבער בעזוכען דייטשלאנד און רומענען און וועט ארויסטרעטען אויף פיל פערזאמלונגען מיט רעדעס לטובת דעם קר-היסוד. אין דייטשלאנד וועט קאלאנעל וועדזשוואוד ארויסטרעטען אויף פערזאמלונגען אין א ריי שטעט ווי בערלין, האמבורג, פראנקפורט, מינכען און אנדערע.

דעם 15. אקטאבער וועט אין בערלין פערקומען א גרויסע אקאדעמיע, אויף וועלכער דעם. וועדזשוואוד וועט דער-צעהלען זיינע אינדרוקען וועגען דער שאפונגס-ארבעט אין ארץ-ישראל. אויף דער אקאדעמיע וועט אויך דער בעקאנ-טער דייטשער זשורנאליסט געאָרג בערנ-הארד רעפערירען וועגען דער „בעדיי-טונג פון ארץ-ישראל-ווערק פאר די יו-דען און פאר דער וועלט".

דעם. וועדזשוואוד וועט אויך זיך בע-טייליגען אין דער יעהרליכער קאנפע-רענץ פון קרן-היסוד פאר אלט-רומעניען און שפעטער וועט ער ארויסטרעטען אויף דער פייערונג פון „קר-קימת" אין בוקארעשט. נאכדעם וועט דעם. וועדזש-וואוד בעזוכען א ריי שטעט אין טיקע אין בעסאראביען.

יודישע מחלוקות אין בעסאראביע

(פריץ פון בעסאראביען, ספעציעל פאר'ן „לאדזער טאגעבלאט")
פון י. יעווין

דאס יודישע בעסאראביען האט קיינ-מאל נישט געשטמט אלס מקום של תורה. מען האט אין דער ברייטער וועלט גע-וואוסט מעהר וועגען דעם בעסאראבער ווין אין דער בעריהמטער פאמעליע, ווי ווייגען ארטיגע למדנים און עלויים.

דאס בעסאראבער יודענטום איז גע-ווען מעהר ערדישער פון גאנץ מזרח-אירופא. א בעסאראבער יוד האט גע-לעבט פון ערד-ארבייט, טאבאק-בוי און ווייגגערבערייי און מען האט איהם גע-קענט דערקענען לוים זיינע מערגרעבטע האנד, געווענדע רוסיש באקען און פעשען קארק. וואן אריטע ליטווישע מלמדים פלעגען זיך וועלען א ביסעל „אונטער-מאשען", פלעגען זיי זיך לאזען צו די בעסאראבער ישובניקעס, וואו מען פלעגט זיי אויסנעמען בסבר פנים יפות אין זיך שפיגלען אין זייער גמסטיגען יחוס, און אזוי איז שוין דא געווארען א מנהג, אז מען פלעגט דארט אויסוועה-לען א רב פלעגט מען נישט זשאלעווען קיין געלד און אראפצרענגען דוקא אנ'-אבן-טוב לוים דער רעקאמענדאציע פון די גרעסטע ראשי-יש בות. מען האט אבער געהאוסט, אז עס איז א געקויפ-טער אידעם און מען האט איהם גע-האלטען אויף קעסט און געפלעגט, ווי אנ'עקזאמישע בלום, וואס וואקסט ערגעץ-וואו אין די ווייטע, ווייטע לענדער...

מערקווירדיג מיט בעסאראביען מיט בוקארעסט און בעזונדער מיט שאנסיל-ווענען, וואס פט זיך אין די אויגען, אז עס זענען דא נישט אזעלכע קנאים, ווי אין די איבעריגע צוטיל געגענדען. דער בעסאראבער יוד איז לעבענס-פרעק-מיש, ער איז א יודישער יוד און האט פערשענדיגיש פאר נאציאנאלע אינטע-רעסען, אבער זיך אייגשטעלען און פיהרען מלחמות פאר דער אויבערמאכט מון דת איז ער קיין בעלן נישט. עס פעהלען דערצו די נויטיגע טראדיציעס און דער חוניך פון לעדגישע און גאטס-פארכטיגע דורות. בעסאראביען האט וועניגער פון אלע אנדערע ישובות גע-ליטען פונ'ם „סבל הירושה", פון אייג-געפונדענעטער מסורה און דער יודישער וועלטליכער רעגעסאנס האט דא נישט בעגעגענט דעם מידערשאנד ווי אין אנדערע לענדער.

דאס איז צו זעהן בולט אונ'ם בעסא-ראבער שול-וועזען. האט איז איבערהוי-מאל נישט געשטמט אלס מקום של תורה. מען האט אין דער ברייטער וועלט גע-וואוסט מעהר וועגען דעם בעסאראבער ווין אין דער בעריהמטער פאמעליע, ווי ווייגען ארטיגע למדנים און עלויים.

דאס בעסאראבער יודענטום איז גע-ווען מעהר ערדישער פון גאנץ מזרח-אירופא. א בעסאראבער יוד האט גע-לעבט פון ערד-ארבייט, טאבאק-בוי און ווייגגערבערייי און מען האט איהם גע-קענט דערקענען לוים זיינע מערגרעבטע האנד, געווענדע רוסיש באקען און פעשען קארק. וואן אריטע ליטווישע מלמדים פלעגען זיך וועלען א ביסעל „אונטער-מאשען", פלעגען זיי זיך לאזען צו די בעסאראבער ישובניקעס, וואו מען פלעגט זיי אויסנעמען בסבר פנים יפות אין זיך שפיגלען אין זייער גמסטיגען יחוס, און אזוי איז שוין דא געווארען א מנהג, אז מען פלעגט דארט אויסוועה-לען א רב פלעגט מען נישט זשאלעווען קיין געלד און אראפצרענגען דוקא אנ'-אבן-טוב לוים דער רעקאמענדאציע פון די גרעסטע ראשי-יש בות. מען האט אבער געהאוסט, אז עס איז א געקויפ-טער אידעם און מען האט איהם גע-האלטען אויף קעסט און געפלעגט, ווי אנ'עקזאמישע בלום, וואס וואקסט ערגעץ-וואו אין די ווייטע, ווייטע לענדער...

מערקווירדיג מיט בעסאראביען מיט בוקארעסט און בעזונדער מיט שאנסיל-ווענען, וואס פט זיך אין די אויגען, אז עס זענען דא נישט אזעלכע קנאים, ווי אין די איבעריגע צוטיל געגענדען. דער בעסאראבער יוד איז לעבענס-פרעק-מיש, ער איז א יודישער יוד און האט פערשענדיגיש פאר נאציאנאלע אינטע-רעסען, אבער זיך אייגשטעלען און פיהרען מלחמות פאר דער אויבערמאכט מון דת איז ער קיין בעלן נישט. עס פעהלען דערצו די נויטיגע טראדיציעס און דער חוניך פון לעדגישע און גאטס-פארכטיגע דורות. בעסאראביען האט וועניגער פון אלע אנדערע ישובות גע-ליטען פונ'ם „סבל הירושה", פון אייג-געפונדענעטער מסורה און דער יודישער וועלטליכער רעגעסאנס האט דא נישט בעגעגענט דעם מידערשאנד ווי אין אנדערע לענדער.

דאס איז צו זעהן בולט אונ'ם בעסא-ראבער שול-וועזען. האט איז איבערהוי-

געגד נאציאנאל-מעלטליך און ווערט אנ-געפיהרט אין דער מעהרהייט דורכ'ן „תרבות" און אין אייגיגע פונקטען דורך יודישע סטען. די אייגיגע ארטאדאקס שע גימנאזיע „סנן-דור" אין קישענעוו איז בלויז לוים דער שולד אנ'אגודה'איסט-שע. פון קיין רייגן-רעליגיעזע שולען, ישיבות, חדרים, אלס אנ'אייגהייטליכע נעץ, קומט נישט אויס צו רעדען.

דאס זעלבע אויך אין בעזעלשאפטלי-כען לעבען. אויסער קעשענעוו, וואו די ארטאדאקסיע ווערט רעפרעזענטירט דורכ'ן רב הכולל י. ל. צירעלסאן זע-נען אין די איבעריגע פונקטען פארהאן בלויז יחידים חרדים, וואס שפילען נישט קיין שום ראלע אונ'ם עפענטליכען יו-דישען לעבען. דעם ערשטען מידעל שפילען אין בעסאראביען די ציוניסטען, דערנאך קומט אין בעטראכט די יודישע קרעדיט-קאָאָפּעראציע, וואס טראגט אנ'-אויסגעשפראכענעם נאציאנאלען כארא-קטער, און צום לעצטענס די ראדיקאלע גרופען. אויב די ארטאדאקסיע קומט אמאל צום חארט איז עס נישט א דאנק איהר ארגאניזירטער קראפט און אמ-פלוס אויף די מאסען נאר אויסשליפליך א דאנק דעם רב צירעלסאן, וואס האט פאר'ן בעסאראבער יודענטום גרויסע פערדינסטען אלס שתדלן און מאלקס-בעזארגער. נאנץ בעסאראביען וויסט וועגען דער ברייטער ערודיציע פונ'ם רב הכולל, אבער נישט דאס אומפא-נירט דעם בעסאראבער יודען אין צי-רעלאנ'ען. ער שעצט אין צירעלסאן'ס נישט דעם גאון און דעם אב בית-דין, נאר דעם נאציאנאלען שליח, וואס האט אין די טעג פון דער אומלאוינקייט אין די געזעצגעבערישע קערפערשאפטען פערטיידיגט מיט כבוד און שטאלץ די אינטערעסן פונ'ם יודישען ישוב אין בע-סאראביען.

דעריבער איז גאנץ פערשטענדליך, אז אויב אין מאמענטען פון נאציאנאלען קאמף פיהלט צירעלסאן אויף זיינע פלי-צעס דעם לאסט פונם בעסאראבער ישוב, שטיצט ער זיך אין רעליגיעזע פרעגען בלויז אויף א קליינער גרופע חרדים און כלי-קודש. זוכענדיג פערבינדונגען אין ענינ-הדת דערגענערט ער זיך מיט די אסימילאטאָרע, וואס רעקרוטירען זיך אין דער אפנעשטאנענער בעסאראביע פון דער פלוטאקראטיע און בעלי-טאק-טע. אזוי ארום איז די כוחות-מערהעל-טניש אין בעסאראביען פאלגענדע: די ציוניסטישע ארגאניזאציע און איהר גע-ענט-ששתענדע קאָאָפּעראציע פון אנ-זיין און דער רב צירעלסאן מיט די אסימילאטאָרען אויף דער אנדערער. די ראדיקאלע גרופען שפילען די ראל פונ'ם ציינגעל אויף דער וואגשאל און נוצען אמט אויס די דאזיגע סיטואציע.

די אלע בעמערקונגען זענען גוטיג געווען, כדי עס זאל קלאר ווערען, פאר-וואס דוקא קעשענעוו דינט עד-היום אלס פעסטונג פון דעם ארטאקסיש-אסימילא-טאָריש בלאק. די פאָפּולערע נערוען פונ'ם בעליבטען רב צירעלסאן דעקע מ ט זיך די דאזיגע גרופע און דעריבער עקזיסטירט נאך בין הצנטיגען שג אין קעשענעוו די „קאָראָבקע" — די שלעכ-טע אויפלאגע פון דער אלטער „שאקע" מיט איהר גאנצען מערשאוועריען קלא-פערצייג. דערפאר אבער איז די פערי-מעריע פרעס פון די דאזיגע ווירקונגען.

נאך דער דאזיגער, עטוואס צו לאנ-גער הקדמה וועט לעכט זיין צו בעגריי-פען די פערשיידענע פאטאריען, וואס דער קהלת-קאסט איז דורכגעגאנגען די לעצ-טע יאהרען אין בעסאראביען.

די אייניגאיט צו ארגאניזירען די קהלות אויף די ערטער האט שענדיג געהערט דער ציוניסטישער ארגאניזאציע נאך אין 1921 האט ד"ר בערנשטיין-כהן, שטיצענדיג זיך אויף די ערדיגע המס-לאָזע-קאָמיטעטען, וואס האבען קאנצענ-טרירט ארום זיך דעמאלט אלע לעבענדי-גע געזעלשאפטליכע כוחות, געפרובט צו שאפען אין בעסאראביען און לאנגליי-רען די דעמאקראטישע קהלת. זיין פרואוו האט בעגעגענט א הצפטיגען וי-דערשטאנד מצד דעם רב צירעלסאן און דער „קאָראָבקע"-גרופע און די קהלת-פראגע איז אראפגענומען געווארען פונם סדר-היום.

דעם צוטיטען פרוב האבען די ציוניס-טען געמאכט מיט א מאר יאהר צוריק, וועלענדיג אויטאָנאָמען די בילדונג פון אלע קהלות און בעדענקענדיג דעם נייען

גן-ילדים ע"ש „שלום עליכם" צענעליניאנא 5, — טעל. 24-13 —
איז מודיע, אז די לעהרערין האבען זיך אנגעהויבען דעם 9-טען אקטאבער

דער 60-יעהריגער געבורטס-טאג פון יצחק ניידיטש.

פאריז. (יט"א) דער בעקאנטער אינדוסטריעלער און ציוניסטישער עסק-יצחק נידיטש האט די טעג געפייערט זיין 60-יעהריגען געבורטס-טאג. נידיטש האט פאר דער מלחמה נעשפילט א וויכ-טיגע ראל אין דער ציוניסטישער בעוועגונג אין רוסלאנד. אין יאהר 1920 האט נידיטש זיך בעזעצט אין פאריז און נעמט אנ'אקטיוו אנטייל אין פיל ציוניסטישע אונטערנעמונגען. נידיטש איז איינער פון די גרינדער און בייז-איצט פארזיצער פון דער דירעקטאריע פון קרן-היסוד. ער איז אויך פארזיצער פון דער הלואה-קאמיסיע, וואס איז גע-שאפען געווארען דורכ'ן ציוניסטישען קאנגרעס.

דער יובילאר האט בעקומען א האר-ציגע בעגריישונג פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין לאנדאן ווי אויך פון פיל אינסטיטוציעס, זייגע פרייגד און פיטארבייטער.

דער קרן-היסוד-טורנע פון דעם וועדזשוואוד.

בערלין. (יט"א) דער געוו. ענג-לישער מיניסטער און מיטגליד פון ענג-לישען פארלאמענט, קאלאנעל וועדזוש-וואור האט זיך ה. י. גלעך ווי אין די פריהערדיגע יאהרען, געשטעלט צו פער-פיגונג פון קרן-היסוד. דעם וועדזשוואוד וועט אין משך פון די חדשים אקטאבער און נאוועמבער בעזוכען דייטשלאנד און רומענען און וועט ארויסטרעטען אויף פיל פערזאמלונגען מיט רעדעס לטובת דעם קר-היסוד. אין דייטשלאנד וועט קאלאנעל וועדזשוואוד ארויסטרעטען אויף פערזאמלונגען אין א ריי שטעט ווי בערלין, האמבורג, פראנקפורט, מינכען און אנדערע.

דעם 15. אקטאבער וועט אין בערלין פערקומען א גרויסע אקאדעמיע, אויף וועלכער דעם. וועדזשוואוד וועט דער-צעהלען זיינע אינדרוקען וועגען דער שאפונגס-ארבעט אין ארץ-ישראל. אויף דער אקאדעמיע וועט אויך דער בעקאנ-טער דייטשער זשורנאליסט געאָרג בערנ-הארד רעפערירען וועגען דער „בעדיי-טונג פון ארץ-ישראל-ווערק פאר די יו-דען און פאר דער וועלט".

דעם. וועדזשוואוד וועט אויך זיך בע-טייליגען אין דער יעהרליכער קאנפע-רענץ פון קרן-היסוד פאר אלט-רומעניען און שפעטער וועט ער ארויסטרעטען אויף דער פייערונג פון „קר-קימת" אין בוקארעשט. נאכדעם וועט דעם. וועדזש-וואוד בעזוכען א ריי שטעט אין טיקע אין בעסאראביען.

גן-ילדים ע"ש „שלום עליכם" צענעליניאנא 5, — טעל. 24-13 —
איז מודיע, אז די לעהרערין האבען זיך אנגעהויבען דעם 9-טען אקטאבער

א יודיש דארף נעבען ביאליסטאס

וויל האבען אנ'איינענע קהלה

ביאליסטאק. אין הסכם מיט'ן נייעם קהלת-געזעץ זענען פאר דער לעצטער צייט פערגעקומען קהלת-וואה-לען אין די שטעט און שטעטלעך פון אביליסטאקער וואיעוואודזשטוא.

היות, ווי אין שייכות מיט'ן גזונץ דארפען עפנטליכע קלענערע שטעטלעך זיין פערייניגט אין אייגענע קהלה, זענען אין וואיעוואודזשטוא אנגעקומען בקשות פון פיל שטעטלעך וועגען ערלויבען זיי צו האבען אנ'איינענע קהלה, אזא מין בקשה איז אויך אנגעקומען פון א יודיש דארף אין פאקאלקער קרייז.

דער דאזיגער דארף הייסט „איזאקע" (יצחק) דארפען וואוינען 30 יודישע משפחות, צוזאמען 130 נפשות.

די יידען בעמיען זיך שוין דארטען פון צעהנדליגער יאהרען. די ערד הע-בען זיי בעקומען נאך פון דער צארישער רעגירונג, צוליב דעם, וואס זיי ערע על-טערן זענען גאהען ניקאלאיעווסקע זעל-נער.

דער דאזיגער יודישער ישוב האט אנ'אויגענעם בית-מדרש, א שוחט און א יודישע שולע.

אין דער בקשה צו דער וואיעוואודז-שא וועגען דערלויבען צו וועהלען אן אנגענע קהלה, ווייזען אן די יודישע אינטאוויגער פון דארף, אז פאר די רו-סישע צייטען האבען זיי אייך נישט געהערט צו סאקאלקע, נאר געהערן זעלבסט שטענדיג.

וויכטיג פאר סטודענטען, וואס ווילען פאהרען קיין אויסלאנד

די סטודענטען און סטודענטינס, וואס ווילען געניסען פון באהן-הנחות אויפ'ן שטח פון פוילען 50 פראצענט, אויפ'ן דייטשען שטח 25 פראצ., בעלגישען — 25 פראצ. אין פראנצויזישען — 50 פראצ. דארפען זיך מעלדען אין לאקאל פון Ż. S. G. S. „Hasmonea" גדאנסקא 40 מאנטאג, מיטוואך און דאנערשטאג פון 6.30 ביז 8 אוועגד. דער ארויסגאנג פון די גרופען וועט פארקומען דעם 27. אקטאבער און דעם 4. נאוועמבער. פון דארף זיך רעגיסטרירען שפעטסטענס ביזין 18. אקטאבער.

לאָדזער כראָניק

ווייטערע מאָנדיראַטן-ליסטעס אין דער קראַנקעי-מאַסע.

(פ) געלטעז אין ווייטער אַרענגע־טראַגען־געוואָהן צו די וואהלען אין דער קראַנקעי-מאַסע די ליסטע פון די לונקע „פּאָלע-ציון" מיט ראַמאַן האָ־לענדאָרסקי-אויפ'ן ערשטען אָרט.

בענג'עס אין צוג

(פ) אברהם מאַן פון ליפּנא האָט גע־מאָלדן דער פּאָליצאי, אז אין צוג פאַר דער סטאַציע קומענא האָט מען פון אויהם צוגע'נג'עט זל. 2465.

נאַכט-דיזשורען אין די אַפּטייקען.

המנע דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקן

פּאָוולאָווסקי, פּעטרוקאָווער 309; האַכבורג, נלובנא 50; נאָלאָווסקי, נאָ־רומאָווסקי 4; שומעוווסקי, קאַפּערניק 26; לאַרעמאַ, פּאַסאַרסקא 10 און פּאַ־מאַש, פּלאַץ קאַשטשעלנו 10.

נעקראָלאָג.

בעת אַנ'אָפּעראַציע איז אין בערלין געשטאָרבען אין אַליהענדיקן אַלטער פון 32 יאָהר דער אין לאָדז בעקאַנטער אינדאַלער בעל-חביה, ר' משה דשיניצקי דער פערשטאָרבענער איז געווען אַן אַיש־נכבד, אַ יוצא-ונכבד אין חוץ פון ספרי־קאָוועס רב'ן פון לאָדז און איז אַנ־אינדעם פון היבען בעוואוסטען פאַבריקאַנט דאזאר ר' יוסף ציטרין.

דער פערשטאָרבענער הערש המנע האָט 2 בישאָ בעבראַכט דורך דעם קאַלישער וואַקזאַל פון בערלין. צו דער לויה איז פּעציעל געקומען דער זאָגרע־ווער רב.

דער אומגעריכטער טויט פון ר' משה דשיניצקי האָט אין יודישען לאָדז אַרויסגערופען אַנ'אויפריכטיגען טרויער דער פערשטאָרבענער איז געווען טעטיג אין „ליות-חחולים", אין דער ת"ת אויף בושטשינער 23 און אין אַנדערע אינס־טיטוציעס.

ת.נ.צ.ב.ה.

נ. יאַנאָווסקי

ווייטערע מאָנדיראַטן-ליסטעס אין דער קראַנקעי-מאַסע.

(פ) געלטען אין ווייטער אַרענגע־טראַגען־געוואָהן צו די וואהלען אין דער קראַנקעי-מאַסע די ליסטע פון די לונקע „פּאָלע-ציון" מיט ראַמאַן האָ־לענדאָרסקי-אויפ'ן ערשטען אָרט.

בענג'עס אין צוג

(פ) אברהם מאַן פון ליפּנא האָט גע־מאָלדן דער פּאָליצאי, אז אין צוג פאַר דער סטאַציע קומענא האָט מען פון אויהם צוגע'נג'עט זל. 2465.

נאַכט-דיזשורען אין די אַפּטייקען.

המנע דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקן

פּאָוולאָווסקי, פּעטרוקאָווער 309; האַכבורג, נלובנא 50; נאָלאָווסקי, נאָ־רומאָווסקי 4; שומעוווסקי, קאַפּערניק 26; לאַרעמאַ, פּאַסאַרסקא 10 און פּאַ־מאַש, פּלאַץ קאַשטשעלנו 10.

נעקראָלאָג.

בעת אַנ'אָפּעראַציע איז אין בערלין געשטאָרבען אין אַליהענדיקן אַלטער פון 32 יאָהר דער אין לאָדז בעקאַנטער אינדאַלער בעל-חביה, ר' משה דשיניצקי דער פערשטאָרבענער איז געווען אַן אַיש־נכבד, אַ יוצא-ונכבד אין חוץ פון ספרי־קאָוועס רב'ן פון לאָדז און איז אַנ־אינדעם פון היבען בעוואוסטען פאַבריקאַנט דאזאר ר' יוסף ציטרין.

דער פערשטאָרבענער הערש המנע האָט 2 בישאָ בעבראַכט דורך דעם קאַלישער וואַקזאַל פון בערלין. צו דער לויה איז פּעציעל געקומען דער זאָגרע־ווער רב.

דער אומגעריכטער טויט פון ר' משה דשיניצקי האָט אין יודישען לאָדז אַרויסגערופען אַנ'אויפריכטיגען טרויער דער פערשטאָרבענער איז געווען טעטיג אין „ליות-חחולים", אין דער ת"ת אויף בושטשינער 23 און אין אַנדערע אינס־טיטוציעס.

ת.נ.צ.ב.ה.

א „געשפּענסט" איז שפּיטאָל אויף דרעוונאַווסקאַ

משונה־דינע מעשיות, וואָס עס דערצעהלען זיך אין די קראַנמע. — די עלעקטריע ברענט אַ נאַנצע נאַכט כדי צו פערטרייבען די זמאַרע.

(נ) מען טהלט אונז מיט וועגען אויסטערלישע געשעהענישען, וואָס קו־מען לעצטענס מאָר אין שטאָטישען שפּי־טאָל אויף דרעוונאַווסקע-גאַס.

די קראַנקע פון דער פרויען-אָפּטע־לונג אין דעם דאָזיגען שפּיטאָל בעקלע־גען זיך, אז בצנאַכט קומען זיי נישט שלאָפען, ווי זיי קומט אַ „זמאַרע", וועלכע שטערט זיי דעם שלאָף, ווערגט זיי און מאַכט זיי נאָכמעהר קראַנק.

די געשיכטע האַלט שוין אָן לערך 2 וואָכען. די קראַנקע האַלטען זיך אין אַיין בעקלאָגען אויף דער „זמאַרע", וואָס הערשט אין די נאַכט איבער די שפּיטאָל-צימערן אזוי, אז מיט דעם ענין האָבען זיך שוין בעשעפטיגט אפילו די דאָקטוירים פון שפּיטאָל. די דאָקטוירים האָבען צוערשט אַרויסגעגעבען אַנ'אויס־טראָג בצנאַכט צו שטעהען אויף דער „זמאַרע". וועלכע מען האָט זיך מער־געשטעלט אין דער נעשטאַלט פון אַ מענש, וואָס געפינט זיך אין שפּיטאָל.

בצנאַכט פלעגען די קראַנקע, סטעג־יעל אין דער פרויען-אָפּטעלונג נישט צושען קומען אויב, אָבער אין אַ געוויסען מאָמענט—אזוי גיט מען איבער,—איז זיי בעמאַלען אַ שלאָף, און די „זמאַרע" האָט אָנגעהויבען הערגען די קראַנקע. אמנמאָל, ווען אויף אַ געהערגענע קראַ־נקע קריעטליך מודעל האָט אַרויסגעשריי־ען, האָבען אַלע זיך אויפגעכאַפּט און זי זיער שטיינען געזעהן, בין דעם שיקסאַל'ס בעט אַ געוויסע פרוי ראַב־טשע. צום שליסאַל איז די זעלביגע פרוי ר. זעהר אַ מיאוסע, אַ דאַרע, אַ קלענע. שלאָפט בין טאָג און בין נאַכט שפּאַצירט זי על פי רוב איבערן צימער און רוי־כערט טאַפּיראָסען. צוליב דעם זענען זיך אַלע קראַנקע משער-געווען, אז דאָס זיצט אין איהר די שרעקליכע „זמאַרע", וועלכע מאַכט שטיך די הענד און פיס פון די שלאָפענדיגע קראַנקע, שטעקט

יודיש טעאַטער

אין פילהאַרמאָניע זאַל — נאַרוטאָוויטש 20 —

אונטער דער לייטונג פון מ. בעזמאַן און א. קאַמפּאַניעעע

אונאַפּרופליך לעצטע 4 פאַרשטעלונגען

אויפ'ן אַלגעמיינעם פאָרלאַנג פון פּובליקום גלייבט אויף 4 פאַרשטעלונגען

דער אַמעריקאַנער טעאַטער **בעני אַדלער**

מיט'ן אַנטייל פון די ליבלינג פון פּובליקום

באַריסאָוואַ, ראַבינאָוויטש, בראַנעצקי,

פרייטאָג ד. 12-טען 9 אָוועד צום 2-טען מאָל

20 יאָר אונטער דער ערד

סענסאַציע, פיעסע אין 4 אַקטען פון מאַנטען, מיטשעל גרישע—ב. אַדלער

צום שרוס אַ גרויסער מאַנצערס מיט'ן אַנטייל פון באַריסאָוואַ, ראַבינאָוויטש, בראַנעצקי, באַלבידסקי.

שבת 3.30 נאָכמיטאָג צו גיליגע פּרייזען

א פרוי אהן א הארץ

אין 4 אַקטען מיט נעזאַנג, טענץ פון סיגאַל. חיפּטראַל דעוו—ב. אַדלער.

שבת ד. 18-טען, זונטאָג ד. 14-טען 8 אָוועד

בעני אַדלער צום ערשטען מאָל אין לאָדז אַלס **אַטעלאַ** אין 5 אַקטען פון שעקספּיר, חיפּטראַל טעאַלע — ב. אַדלער

מאָנטאָג ווערט נישט געשפּילט.

אין אַלע פּיעסען נעמען אַנטייל לויט א. ב. פּרויען: בעזמאַן, באַריסאָוואַ מאַכאַראָווסקע, נערה, סאָדראָפּאָן, קאַמפּאַניעעע. מענער: אַריעל, אַיזענבערג, בראַנעצקי, באַלבידסקי, הענדלערגער, מאַכטראָווסקי, מאַטקאָוו, נייהויז, פּאַלאַ־סקי, ישראל קאַמפּאַניעעע, ראַבינאָוויטש, ראַפּאָפּ.

דירעקטיאָן.—מ. אַרנוואַלד. מוזיקאַלישע לייט.: ל. זעלמאַן.

בילעטען צו האָבען אין קאַסע פון טעאַטער פילהאַרמאָניע.

רעגיסטראַציע פון יאָהרגאַנג 1908

הייגע. דאַרפען זיך שטעלען צו דער רעגיסטראַציע אין פּאָליצאַיש-מי־יטע־רישען ביוראָ אויף פּיעטריקאָווער 212 די יונגלעטס פון יאָהרגאַנג 1908, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 8-טען קאַמי־סאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען, וואָס הויבען זיך אָן מיט

L, Ł. M. N. O.

מאָרגען, דאַרפען זיך שטעלען צו דער רעגיסטראַציע די 1908-ער, וואָס וואו־נען אויפ'ן שטח פון 8-טען קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען, וואָס הויבען זיך אָן מיט

P. R.

וועגען זעלבסט-רעטונג

דער בעמאוכער ד"ר פּראַשקער בע־ריהרט אין „לאָדזער טאָגעבלאַט" № 822 אַ טעמאַ, וועגען וואָס „פ'האָט שוין אַ סך מאָל צערעדט, און ס'האָט וועניג, וואָס געהאָלפען". ער הייזט אָן, אַז מאַרצי־טישע בבירים האָבען פאַרט געגרינדעט אַ שפּיטאָל: אַ „פּושב-זקנים", יתומים־הייזער, האַנדווערקער-שולע און אַ הויז פאַר בליגע דירות, און ער פרעגט: וואָס שאַפען די הייגיגע גבירים?

און שרעקענדיג וועגען דער שרעק־ליכער וואוינונגס-נויט, ווי צעהנדליגע מענשליכע נפשות האַלטערן זיך ממש אַרום די הינע, אין קלייטע, עלענדע שטיבעלעך ד' על ד', וואו די לופט איז דריקענד און ס'איז אונפערשעגד־ליך, ווי אַזוי די אומגליקליכע מענשען קענען דאָרט אָטעמען אין לעבען? בע־מערקט ער: „הען אונזערע עשירים האַל־טען פאַר אַזעלכע מיטגעוואַנען מיט אונז דאָקטוירים, און מיט אַזעלכע אוי־גען געזעהן אַזעלכע קראַנקע אין די עלענדע וואוינונגען, האָלטען זיי נישט געקענט רוהיג שלאָפען אין זייערע לוקסיגע שלאָפצימער'ס, זייערע תפּאַרע האָלטען אפשר האָפער געוואָרען און מעהר געהאָלפען די עלענדע און נויט־ליידענדע".

ד"ר פּראַשקער האָט רעכט. איך מוז מודה זיין, הען ס'איז מיר הען ס'איז געלונגען צו ערוועבען אַ דאַמע, אַדער אַ הער, אין וועלכער ס'איז חברה, אַדער אינסטיטוציע אַלס פּיטערבייטער, איז עס גאָר געשען אויף אַזאַ אופן — מיטגעטמען זיי אויף אַ קאָנצערטלע און זיי געהייזען די אַרימקייט אַזוי בולט, אַז ד"ר פּראַשקער שילדערט, וואָס אין דער מחשבה קען מען זיך גערישע מאָרשעלען: צי וועלען אָבער אַלע בעהען? צי איז נישט לייכטער און אָנגענעהמער צו זיצען ביי אַ קערטל, אַדער סתם ביי אַ פּערטעלונג און פּוטלען, וואָס ביי אַ צוויטען טוט זיך?

ד"ר פּראַשקער, עצה'ט אַז זעלבסט־רעטונג, אויפצובויען הייזער אויף קאָ־אָפּעראַטיוע יסודות. געוויס איז ער גע־רעכט. עס הילט זיך אָבער פרעגען: וואו איז אַזעלכע פּסז? די גמינה דער יודישער „דאַרבאַשיגנגשטעט" האָבען דאָך אַזעלכע פּלעצער, צי קענען זיי נישט בויען עטליכע הייזער? וואָס אין עטליכע וואוינונגען זעלען וואוינען עשירים מיט גוט דירה-בעלד, אַזוי, אַז אָרימעלייט זעלען קענען האָבען בייגיג און אומיטטעלע דירות? אין אַלע קוילטו־רעלע לענדער זעהען מיר אַזעלכע הייזער, לעשל, אויף דעם לענדיגען פּלעץ וואו ס'איז נאָך שטראַשן מיט גאָלדענע דאָרפ'ס חוץ, קען מען נישט אויפשטע־לען נאָך 4 אַזעלכע הייזער? די אַזוי איז בכח געוואָרן דער „בית מחסה לזקנים" צו בויען? „אַזודראַוויסקע" האָט געבויט אין גאַנצע הייזער בויען אין נאָך הערות האָבען געבויט. הען דער גוטער הילען איז דאָ, איז אַלץ מעגליך.

לפי דעמי מעג מען לעגאַ־געלדער אויף פערוועגדען אויף אַזעלכע וואוינ־הייזער. זיי זענען טונקע אַזוי זיכער, די מאָנד-בריף, וואָס הערען געוואָהנליך געקויפט אויף לענגאַען, זיי וועלען ווערענען אַ גרעסערן נוצען, די פּרע־צענטער פון מאָנד-בריף, וועגען דעם דאָרף די געזעלשאַפט אַ פּראָצענט-סון און עס דורכפירען אין לעבען?

ב. א. גליקסמאַן

יודישע מחלוקות איז בעסאַראַביען

(ענדיג פון נומ. 3)

בעסאַראַבע אין אויטאָנאָמיהלטען ביורע.

אויפ'ן רב'ס בריף האָט די ביורע גענעמענט מיט אַ אַנטשליסיקער פּר־קלערונג, דורך וועלכע דער רב חכולל איז אַנגעלאַדען געוואָרען צו אַ אָהרען־גריכט. דער רב צירעלסען האָט, שטיצענדיג זיך אויף זיין הויכען אמט און אויף דער רגישער פּרעזידיעס, זיך אָפּגעזאָגט צו גהען צו אַ פּערגרען־גריכט און זיך בעגנוגענט בלויז דערמיט, האָט ער האָט אָנערקענט די נישט־ריכטיגקייט פון'ם מאָקט הענען הויל־שבת. די אַנגלעדונג פון דער „בית מחסה לזקנים" האָט אַ גרויסע אָנ־ווירקונג אויף דער אַלגעמיינער מיינונג אין בעסאַראַביען. אַלע אַנדערע אָרטען האָבען אַזעלכע אַנגלעדונגען אָנגענומען מיט אַ גרויסע פרייד, אַלס אַ מיטל צו פערהיטען אַ מחלוקת, אַזוי אַז אין אַלע אָרטען האָבען אַזעלכע אַנגלעדונגען אָנגענומען אַ גאַנצע נאַכט די אַלגעמיינע אויפמערקזאַמקייט, אַז אין דער אַלגעמיינע אַנגלעדונג אין בעסאַראַביען האָט מען אַזעלכע אַנגלעדונגען אָנגענומען אין אַ אַנדערע אָרט

גע'פּלט די פאנדידאטען-ליסטע פון יודישען האנדווערקער-קרוב, פאלודניאווא 4

צו די וואהלען אין דער האנדעלס-קאמער

די איינציגע ליסטע פון די פעראייניגטע סוחרים-ארגאניזאציעס בעשטעטיגט. — אין דער האנדעלס-קוריע וועלען דעריבער קיין וואהלען נישט פארקומען

(§) אונטער'ן פארזיץ פון וואהל-קאמיסאר אינגש. בויער אין געלטען אויפגעפארגעקומען א וויכטיגע פון דער הויפט-וואהל-קאמיסיע צו די וואהלען פון דער האנדעלס-קאמער אין לאדז.

אויף דער וויכטיגע זעגען בעטראלט געווארען די ארייגגעטראגענע קאנדידאטען-ליסטען.

עס איז בעשטעטיגט געווארען די ליסטע פון דער אזוי-גערופענער האנדעלס-קוריע (ליסטע פון די פעראייניגטע יודישע און קרוסטליכע האנדעלס-ארגאניזאציעס). די ערשטע 3 קאנדידאטען פון דער דאזיגער ליסטע זענען פירלער, ד"ר זאקס און יאקוב אייזנער.

אזוי ווי פון דער דאזיגער קוריע זענען ארייגגעטראגען געווארען, ווערען די קאנדידאטען פון דער דאזיגער קוריע בעטראלט אלס אויסגעוועהלטע אין דער האנדעלס-קאמער און קיין וואהלען ווערען אין דער דאזיגער קוריע נישט פארקומען.

דערנאך זענען בעטראלט געווארען די ליסטען פון דער אזוי-גערופענער קוריע פון דער קלין-אונדזשרועלער און די צווישע — ארטין-יודישע פון דעם חאנד ווערקער-קלוב פאלודניאווא 4. די ערשטע ליסטע איז בעשטעטיגט געווארען.

די ליסטע פון יודישען חאנדווערקער קלוב האט מען געבסל'ט. דער מאטיוו דערפון איז דאס, אז עס האט זיך דערפון אויסגעשריבען אז 33 אונטערשריפטען אונטער דער דאזיגער ליסטע שטאמען פון פערזאנען, וועלכע האבען נישט קיין וואהל-רעכט צו דער האנדעלס-קאמער און צוליב דעם האט די ליסטע נישט געהאט די גוטיגע צאהל אונטערשריפטען.

די קוריע פון די גרויס-אונדזשרועלער האט קיין ליסטע נישט ארייגגעטראגען. ווייל די וואהלען אין דער דאזיגער קוריע זענען נאמענטליך.

(§) בעלטען 7 אויגער האט אויף פעטיזיקאווער נאס פאסורט אנ'אומגליק, וואס האט געשטעלט אין קאן דאס לעבען פון אנ'עלטערן לאדזער יוד.

דער 56-יעהריגער מענדעל שטערן (וויסאדניא 59) האט געוואלט ארויבערגעהן פון פעטריקאווער 41 אויפ'ן גענאיבערדיגען טראסואר. אריבער שפרעמזעדיג אויבער די בערנלעך ליגט אין קאנאליזאציע-מאטעריאלען אין שטערן אומגלוקליך אומגעפאלען און זיך ארויפגעקוילערט אויף די טראמווי-שינען. צופעלליג אין גראד דורכגעפאהרן דער א טראמוואי, וואס האט שטערן'ס א שטארקער קלאפ געטון אין קאפ. פון דעם קלאפ אין בעם אומגליקלוכען צו-שפאלטען געווארען דער שאדען.

בעת דעם געשעהענישן אין דורכגעפאהרען וויעזוואדא יאשטשאלט פיהרט אליין דעם געלי-טענעם אפ מיט זיין אויטא אין פאנאטאוויץ.

דער א טראמווי, וואס האט שטערן'ס א שטארקער קלאפ געטון אין קאפ. פון דעם קלאפ אין בעם אומגליקלוכען צו-שפאלטען געווארען דער שאדען.

בעת דעם געשעהענישן אין דורכגעפאהרען וויעזוואדא יאשטשאלט. ער האט דעם שוער-פערוואונדעטען ארויפגענומען אויף זיין אויטא אין דער שטאדטישער אפגעפיהרט אין דער שטאדטישער פא-גאטאוויץ.

דער פערוואונדעטער אין איבערגע-פיהרט געווארען אין שפיטאל.

פערזיכערטע איז קראנקען-קאסע

מוזען פערזענליך אפנעמען די שטיצע

(§) די קראנקען-קאסע האט ארויס-געגעבען א פערארדנונג, אז געלד-שטיצע זאל אויסגעצאהלט ווערען נאר דעם פערזיכערטען פערזענליך. נאר אין זאל-טעגע פאלען וועט די שטיצע אנקומען בעי-קומען די פאמיליע פון פערזיכערטען, דאס אין דאן, אויב דער לעצטער אין שוער קראנק.

א יוד שווער פערוואונדעט געווארען פון טראמוואי.

וויעזוואדא יאשטשאלט פיהרט אליין דעם געלי-טענעם אפ מיט זיין אויטא אין פאנאטאוויץ.

(§) בעלטען 7 אויגער האט אויף פעטי-זיקאווער נאס פאסורט אנ'אומגליק, וואס האט געשטעלט אין קאן דאס לע-בען פון אנ'עלטערן לאדזער יוד.

דער 56-יעהריגער מענדעל שטערן (וויסאדניא 59) האט געוואלט ארויבער-געהן פון פעטריקאווער 41 אויפ'ן גע-גענאיבערדיגען טראסואר. אריבער שפרעמזעדיג אויבער די בערנלעך ליגט אין קאנאליזאציע-מאטעריאלען אין שטערן אומגלוקליך אומגעפאלען און זיך ארויפגעקוילערט אויף די טראמווי-שינען. צופעלליג אין גראד דורכגעפאהרן דער א טראמווי, וואס האט שטערן'ס א שטארקער קלאפ געטון אין קאפ. פון דעם קלאפ אין בעם אומגליקלוכען צו-שפאלטען געווארען דער שאדען.

בעת דעם געשעהענישן אין דורכגעפאהרען וויעזוואדא יאשטשאלט. ער האט דעם שוער-פערוואונדעטען ארויפגענומען אויף זיין אויטא אין דער שטאדטישער אפגעפיהרט אין דער שטאדטישער פא-גאטאוויץ.

דער פערוואונדעטער אין איבערגע-פיהרט געווארען אין שפיטאל.

מאסען-רעוויזיעס ביי מילנער און בעקער.

קאנפיסקירט הונדערטער זעק מעהל

(§) ווי בעקאנט, האט די צענטראל-מאכט אין ווארשא מיט א צייט צורוק פערארדנט אויסצומאהלען מעהל בונ-רינגער פון 65 פראצ., כדי אזוי ארום צו פערזיכערן דעם לאנד א געגונגענען קאנסומגעגט תבואה אין דערמיט צו פערהיטען פון אויפלענדישען אומפארם. אין שייכות דערמיט האט וויעזוואדא יאשטשאלט לעצטענס פערארדנט א אנספעקציע אין די מיהלען פון לאדזער וויעזוואדזטוב. די אונספעקציע האט דורכגעפיהרט ד"ר נראבאווסקי. אין רע-זולטאט דערפון איז אין דער שעראדזער מיהל פון דער פירמע בולקא אין קאנא ענטדעקט געווארען מעהל, וואס איז אויסגעמאלען געווארען נישט לויט די פארשריפטען. עס זענען אין דער מיהל קאנפיסקירט געווארען 500 זעק מעהל.

דעסטעלטען האט מען אזא מעהל געפונען אין די זרונסקא-וואליער אין שאדעקער קאפעראטיוו מיהלען גע-פונען עטליכע וואגאן פון אזא מעהל. דאס מעהל איז סעקוועסטרירט געווארען.

חיות ווי די דאזיגע מיהלען האני-לען מיט לאדזער מעהל-סוחרים, האט דער וויעזוואדא פערארדנט, אז די שטאט-סטאראסטוא זאל דורכפירען רעוויזיעס בייי די הונדערט סוחרים אין בע-קער. די רעוויזיע עס, וואס א ספעציעלע קאמיסיע האט דורכגעפיהרט, האט ענט-דעקט אזא מעהל בייי די בעקער ווייט-בערג אויף שוו. יאקובא 2, גאלדבערג, קאמענא 1, קאניארסקי וויסאדניא 57, און בייי זאוואדזקי אויף נאוראט 44.

דאן זענען דורכגעפיהרט געווא-רען רעוויזיעס אין די סקלאדעס פון דער לאדזער האנדעלס-גיזעלשאפט אויף קאנסטאנטינער 95 און לאדזער האנ-דעלס-פערבאנד, קאנסטאנטינער 97 און לישע קלין-אונדזשרועלער און די צווישע — ארטין-יודישע פון דעם חאנד ווערקער-קלוב פאלודניאווא 4. די ער-שטע ליסטע איז בעשטעטיגט געווארען.

די ליסטע פון יודישען חאנדווערקער קלוב האט מען געבסל'ט. דער מאטיוו דערפון איז דאס, אז עס האט זיך דערפון אונדזשרועלער אין דער לאדזער שטאט-סטאראסטוא אין דער דאזיגער קוריע בע-שטעהט פון דער קלין-אונדזשרועלער אין דער צווישע — ארטין-יודישע פון דעם חאנד ווערקער-קלוב פאלודניאווא 4. די ער-שטע ליסטע איז בעשטעטיגט געווארען.

די ליסטע פון יודישען חאנדווערקער קלוב האט מען געבסל'ט. דער מאטיוו דערפון איז דאס, אז עס האט זיך דערפון אונדזשרועלער אין דער לאדזער שטאט-סטאראסטוא אין דער דאזיגער קוריע בע-שטעהט פון דער קלין-אונדזשרועלער אין דער צווישע — ארטין-יודישע פון דעם חאנד ווערקער-קלוב פאלודניאווא 4. די ער-שטע ליסטע איז בעשטעטיגט געווארען.

די ליסטע פון יודישען חאנדווערקער קלוב האט מען געבסל'ט. דער מאטיוו דערפון איז דאס, אז עס האט זיך דערפון אונדזשרועלער אין דער לאדזער שטאט-סטאראסטוא אין דער דאזיגער קוריע בע-שטעהט פון דער קלין-אונדזשרועלער אין דער צווישע — ארטין-יודישע פון דעם חאנד ווערקער-קלוב פאלודניאווא 4. די ער-שטע ליסטע איז בעשטעטיגט געווארען.

1 יהר תיסה בעקומען א קאסיר,

וואס האט בע'נגב'עט א ארבייטער פעראיין

(§) געלטען אין געשטאנען פאר'ן לאדזער קרייז-געריכט דער געוועזענער קאסירער פון פערבאנד פון די ארבי-טער אין די עפענטליכע אונסטמוציעס, יאוקבאווסקי, וואס איז אנגעקלאגט גע-ווארען פאר בע'נגב'ענען די פעראיינס-קאסע דעם 16. יוני ד. י. וועגען וואס מיר האבען בשעתו געשריבען.

דאס געריכט האט אויסגעמערענגס-הויז. אין צו בעצאהלען דעם פעראיין 4.046 זל.

הילה פאר די ראספשער נשרפים.

פאר די ראספשער נשרפים איז דער-האלטען געווארען אין אדמיניסטראציע פון „לאדזער טאגעבלאט" פון ס. קע-ראזקא 20 זל., פון ח. נולדבערג 10 זל. הייטערע שפענדען הערען אנגע-נומען.

גן-ילדים „שלום עליכם" צענעלניאנא 5, ע"ש

— טעל. 34-13 —

איז מודיע, אז די למודים תבען זיך אנגעהויבען דעם 9-טען אקטאבער.

קאנפיסקירט דעם „בערלינער טאגעבלאט" אין לאדז

(§) אויפ'ן סמך פון א פערארדנונג פון לאדזער שטאט-סטאראסטא איז קאנפיסקירט געווארען דער „בערלינער טאגעבלאט" פון 7. ד.ח. פאר'ן ארטי-קעל „שטרייק-אונרוהען אין פוילען" און דער נומער פון דער זעלבער צייטונג פון 9. ד. ח. פאר'ן ארטיקעל „א גרוי-סער שטרייק אין לאדז". אין לעצטען ארטיקעל ווערט דערצעהלט, אז בעת'ן בעזוך פון יוסטוש-מיניסטער מוישטא-ווימש אין לאדז האט א המון ארבייטער אפגעשוואדט דעם יוסטוס-מ'ניסטער פאר'ן „גראנד-האטעל" און האט אונ-געשאדענט א דעמאנסטראציע, פון וואס עס איז געקומען צו אונרוהען.

אז דער „בערלינער טאגעבלאט" זאל פרעגען אויגע בכא-מעשיות, איז באמת א חידוש.

גע'פּלט די פאנדידאטען-ליסטע פון יודישען האנדווערקער-קרוב, פאלודניאווא 4

צו די וואהלען אין דער האנדעלס-קאמער

די איינציגע ליסטע פון די פעראייניגטע סוחרים-ארגאניזאציעס בעשטעטיגט. — אין דער האנדעלס-קוריע וועלען דעריבער קיין וואהלען נישט פארקומען

(§) אונטער'ן פארזיץ פון וואהל-קאמיסאר אינגש. בויער אין געלטען אויפגעפארגעקומען א וויכטיגע פון דער הויפט-וואהל-קאמיסיע צו די וואהלען פון דער האנדעלס-קאמער אין לאדז.

אויף דער וויכטיגע זעגען בעטראלט גע-וואָרען די ארייגגעטראגענע קאנדידא-טען-ליסטען.

עס איז בעשטעטיגט געווארען די ליסטע פון דער אזוי-גערופענער האנ-דעלס-קוריע (ליסטע פון די פעראי-נינגטע יודישע און קרוסטליכע האנ-דעלס-ארגאניזאציעס). די ערשטע 3 קאנדידאטען פון דער דאזיגער ליסטע זענען פירלער, ד"ר זאקס און יאקוב אייזנער.

אזוי ווי פון דער דאזיגער קוריע זענען ארייגגעטראגען געווארען, ווערען די קאנדי-דאטען פון דער דאזיגער קוריע בע-טראלט אלס אויסגעוועהלטע אין דער האנדעלס-קאמער און קיין וואהלען ווע-לען אין דער דאזיגער קוריע נישט פאר-קומען.

דערנאך זענען בעטראלט געווארען די ליסטען פון דער אזוי-גערופענער קוריע פון דער קלין-אונדזשרועלער.

פון דער דאזיגער קוריע זענען ארייג-געטראגען געווארען 2 ליסטען. אייגע פון די פעראייניגטע יודישע און פון

פאלקס-אוניווערזיטעט ביי דער ציון. ארגאניזאציע

ערשטע פארלעזונגען:

שבת, כ"ט תשרי ד. 13/10 א) 5 אזייגער נ. ס. אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (צענטראלניאנא 4) — העברעאישע פארלעזונג — רעפערענט ד"ר י. פרענקיעל טעמא: משה מנדלסוי (ליובל ה-200 לחולדתו) ב) ד אח. — אין לאקאל פון „בני ציון" (רשנאווסקא 7) רעפערענט מ. ליכטאו טעמא: ציוניסטישע פראבלעמען ג) ד אוועגד אין לאקאל פון „סיני" (גליבנא 62) רעפערענט: א. לופאשיצקי טעמא: יודישע געשיכטע

זונטאג, ל' תשרי ד. 14.10 8 אוועגד, אין לאקאל פון צענטער. יודישען האנדווערקער-פערבאנד (פאלודניאווא 4) רעפערענטען: דעם. ד"ר י. ראזענבלאט און מאג. ז. שטרויך טעמא: אקטועלע ציוניסטישע פראבלעמען

איינגאנג פריי!

קווינטעט פון פאריזער אינ-סטרומענטאליסטען אין „פילהארמאניע"

הייגט דאנערשטאג טרעט אויף אין „פילהארמאניע" דער בערוהמטער פא-ריזער אינסטרומענטאליסטען • קווינ-טעט.

דער פאריזער קווינטעט, וועלכער בע-שטעהט פון די קינסטלער: רעגע דע ראי, פיער זשאמעט, רעגע באס, פיער גרו'ס און ראזשער בולם וועט אויספיה-רען די שענסטע פערל פון דער קאמע-ראלער מוזיק.

יודיש מאטעריאל-געשעפט

„ארט"

43 וואלאדניא 43

טעלעפון: בי פרעדריקזאן.

הייי... אין מעגליך

1 מארשעלענג אנהויב 9.30 אזייגר

2-טער (IX) פרעגראם א. 3.

משיח גייט

בילעטען צו בעקומען פון 6 אזייגר.

שבת פון 1 נאכמ.

הנחת-בילעטען גילטיג מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך און דאנערשטאג

די היינטיגע יוגענד-אכאדעמיע פון „קרן קימת לישראל"

הייגט אוועגד קומט פאר אין זאל פון „הזמיר" א פעיערלעכע יוגענד-אקטיאן מיט לבוד די מיטגלידער פון דער ארץ-ישראל-דעלעגאציע.

מיט רעדעס וועגען דער אויפגאבע לאגע און א"י וועלען שריפטשטעלער ד' נתן בוספרעזאקי.

מאיאר קובאלא לייענט היינט א רעפעראט איז פילהארמאניע.

(—) הייגט קומט קיין לאדז דער פו-לישער אקטאן-פליהער מאיאר קובאלא. ער וועט האלטען א רעפעראט אין „פיל-הארמאניע" ארום 5.30 נאכמ. וועגען דעם פליה איבער'ן אקעאן.

בילעטען צו בעקומען אין לאקאל פון „לאפפ" פעטריקאווער 67

„צוויי אינטערנאציאנאלע קאנגרעסן"

פארלעזונג איז „פילהארמאניע"

קומענדיגען שבת 10 פריה וועט אין „פילהארמאניע" פארקומען א פארלע-זונג, געווידמעט די נושא-לאנג צוויק פערענדיגטע אינטערנאציאנאלע קאנג-רעסען פון ברוסעל און מאסקווא און זייער השפעה אויף דעם ארבייטער-קלאס.

פאליציי מוז זיך העפליך בעציהען צו די בירגער.

(§) די לאדזער פאליציי-קאמאנדא האט בעקומען א צירקולער פון הויפט-קאמאנדאנט פון דער פאליציי און וואר-שא, אין וועלכען עס ווערט ארומגע-רעדט דער אופן, ווי אזוי פאליציי דארף זיך בעציהען צו די בירגער. דערביי ווערט אנגעוויזען, אז פאליציי אין מחויב העפליך זיך צו בעציהען צו די בירגער.

—o—

גן-ילדים „שלום עליכם" צענעלניאנא 5 ע"ש

— טעל. 34-13 —

איז מודיע, אז די למודים תבען זיך אנגעהויבען דעם 9-טען אקטאבער.

מאיאר קובאלא לייענט היינט א רעפעראט איז פילהארמאניע.

(—) הייגט קומט קיין לאדז דער פו-לישער אקטאן-פליהער מאיאר קובאלא. ער וועט האלטען א רעפעראט אין „פיל-הארמאניע" ארום 5.30 נאכמ. וועגען דעם פליה איבער'ן אקעאן.

בילעטען צו בעקומען אין לאקאל פון „לאפפ" פעטריקאווער 67

„צוויי אינטערנאציאנאלע קאנגרעסן"

פארלעזונג איז „פילהארמאניע"

קומענדיגען שבת 10 פריה וועט אין „פילהארמאניע" פארקומען א פארלע-זונג, געווידמעט די נושא-לאנג צוויק פערענדיגטע אינטערנאציאנאלע קאנג-רעסען פון ברוסעל און מאסקווא און זייער השפעה אויף דעם ארבייטער-קלאס.

פאליציי מוז זיך העפליך בעציהען צו די בירגער.

(§) די לאדזער פאליציי-קאמאנדא האט בעקומען א צירקולער פון הויפט-קאמאנדאנט פון דער פאליציי און וואר-שא, אין וועלכען עס ווערט ארומגע-רעדט דער אופן, ווי אזוי פאליציי דארף זיך בעציהען צו די בירגער. דערביי ווערט אנגעוויזען, אז פאליציי אין מחויב העפליך זיך צו בעציהען צו די בירגער.

—o—

זיך געפונען

אריגינעלער ראמאן פון דער נייער יודישער תקופה

פון י. ל. ליפשיץ

(פארטזעצונג).

— צו מיין ערצעהלונגען יאהר האט איך אויסגעזעהן א סך עלטער. איך האב זיך ענטוויקעלט זעהר שנעל. מיין שלאנקע פיגור, וועלכע האט זיך בעוועגט מיט א גראציעזער וויכקייט; מיינע שווארצע גפקר ווייטע האר מיט מיינע שווארצע גרויסע אויגען, האבען צוגעצויגען די אויפמערקזאמקייט פון די שעהנסטע אריס-טאקראטישע יונגע-לייט. יעדער אייגער פלעגט מיך פערשיטען מיט קאמפליסעגטען חען ער האט נאר געהאט די זכות צו רעדען מיט מיר. דערצו האב איך נאך גע-קריגען די בעסטע אויפצייכענונגען, מיט גאלדענע מעדאלע פאר מיין לערנען. איך האב שעהן און פלייסיג גערעדט אויף פערשידענע שפראכען. איך גערענק, ווי אלע פלעגען זאגען: „איזאבעלא אלעקסנדראונא האט דעם שאטע'ס קאפ". ציל יונגע גראפען און פירשטען האבען אפ געגומען בעזוכען אונזער הויז. יעדער איינער האט זיך געשעמט פאר דעם גליקליכסטען, ווען איך האב איהם געשאנקען מיין אויסערקזאמקייט. פון די בעזוכער, וועלכע זענען געווארען אמת'ע חויז-פרייגד, זענען געווען: דער יונגער גראף מיכאיל פיאדאראוויטש טשיטשערין און הלאדימיר אילאיטש אוליאנאוו. דער יונגער גראף איז געווען א שעהנער, שטאל-צער געלערנטער יונגערמאן, מיט זעהר אנ'עדעלען כאראקטער און א מיטמיהלענד האַרץ. ווי ס'פאסט זיך פאר דעם זון פון גראף גענעראל מיכאיל מיכאילאוויטש. אויף הלאדימיר אילישע'ן פלעגט מען דערצעהלען, אז ער שטאמט ארויס פון א פאטען א פויער, וועלכער האט אמאל געוואוינט אין א מערוואר פון שטעטעל אין טשבירסק אויפ'ן גרעניץ צווישען אזיאטיש און אייראפע. אין אזוי ארום גע-מאנער ארויפגעארבייט בי'ן גראד פון א דירעקטאר פון פאלקס-שולען אין יאלטא דער יונגער הלאדימיר האט אין זיך פעראייניגט די גבורה פון דעם פויער מיט דעם אידעאליזם פון דער אינטעליגענץ. די פשוט'קייט פון א הערפאשניק מיט דעם שיפען אנאליז פון א חכמה-געבילדעטען מענשען. ער האט געהאט א סך אויפגעזעהן און האט פערשטאנען זעהר א סך עלטער.

האבען א געהיימע „יודישע מלוכה", די „זקני ציון", וועלכע האבען אויסגעארבייט א פלאן צו ערבערן די גאנצע קריסטליכע וועלט, ס'איז אנ'אינפאכע פערשווע-רונג געגען דער קריסטליכער מדינה-הייט. אט פלאנעווען זיי איצט א „וועלט-מלחמה", וואו קריסטען זאלען זיך שלאגען מיט קריסטען, אין אנדערע אזעלכע מיטלען, וועלכע די יודען וועגדען אן, כדי צו קענען פערכאפען די הערשאפט איבער דער וועלט. אט, צום ביישפיל, דערצעהלט מען, אז דער פראנצויזישער זשורנאליסט מאוריס זשאלי, דער פערפאסער פון פאמפלעט געגען נאפאלעאן'ען, איז געווען א יוד. אין געהיימען האט ער גאר יואל זשאלי. דער דאזיגער יואל זשאלי איז א רעוע-לוציאנער, וועלכער האט ענערגיש בעקאמפט דעם מאנארכיזם, און אזוי ארום גע-וועלט צוגרייטען דעם באדען פאר א יודישער הערשאפט. אין יאהר 1878 איז ער געגאנגען זעלבסטמארד און לעבן גאמבעטא, אויך א יוד, האט איהם מספיר געווען. די פראטאקאלען פון די „זקני-ציון" בעשטעטיגען דאס. זיי ביבען נאך צו, אז יואל זשאלי איז געווען א קאמוניסט און איז דערשאסען געווארען אלס קאמוניסט אין דער מאריזער קאמיגע, און אין באזעל, אויפ'ן ציוניסטישען קאנגרעס. האט מען דעם פלאן פאר דער יודישער הערשאפט געגוויס און בעשטיגט.

די גאנצע צייט, האט ער געגעסן, האב איך געפיהלט, ווי מיין גאנצע בלוט פליסט אריין אין מיין פנים. מיין פנים האט געפלאמט מיט א הייליש-פייער. מיינע אויגען האבען געשפריצט מיט צארן און האס.

„איזאבעלא!" האט ער א דערשראקענער אויסגעשריען. „וואס איז מיט אייך? ווי שרעקליך איהר קוקט אויס!"

„יא, ס'איז שרעקליך! ס'איז שרעקליך!" האב איך אויפגעשריען. „הלוואי וואלט איך געקענט זיין דער גאט פון נקמה!"...

„איזאבעלא!" האט זיך מיכאיל געבעטען, „וואס איז מיט אייך געשעהן? ער-קלערט מיר!"

„און אז איך וועל אייך ערקלערען, וועט איהר מיר דען פערשטעהן, גראף? האב איך געענטפערט.

ביים וואר „גראף", איז ער ווי צוטומעלט געווארען, ווי א קעלט וואלט דורכגעגומען זיינע אלע אברים, ווייל זיינע ביר קענען זיך, הערט ער צום ערשטען מאל, אז איך זאג איהם רוהיג „גראף".

ער האט מיך אנגעקאצט מיט די הענט און האט זיך געבעטען: „איזאבעלא! ערקלערט מיר, וואס איהר מיינט דערמיט? איך וויל אייך פערשטעהן!"

כ'בין געווארען אביסל רוהיגער און האב געגומען רעדען, ווי צו אלטן

(דאס ווייטערע קומט)

נאטור און פעהיגקייטען, איז ער געווען א געלערנטער, ער האט אויך בעזעסען אנ'-אייזערנע, ענגשלאסענע נאטור.

דעם אמת זאגענדיג, זענען זיי מיר ביידע געווען ליב. זיינע אנווענדונגען איז מיר געווען אנגענעם, ווייל אינסטינקטיוו האב איך געפיהלט מעהר סימפאטיע צום יונגען גראף. כ'הייס אליין נישא, פאר וואס: צי חייל ער איז געווען א גע-בוירענער גראף, אדער ווייל מיינע עלטערן האבען איהם מעהר מקרב געווען. און ס'איז מעגליך מחצת וולאדימיר איז געווען צו הארט און צו טרוקען און טאקע נישט קיין שעהנער.

אייגמאל, ווען איך מיט מיכאיל'ן זענען געזעסען אין אונזער בלוטענגער-טען און מיר האבען גערעדט וועגען פערשידענע זאכען: פון קונסט, פון פאליטיק און פון מלחמות, גיס ער מיך פלוצלונג א פרעג: „וואס דענקט איהר העגען די פאגראמען, וואס האבען זיך לעצטענס גענומען פערשפרייטען, ווי א מגפה, אויף יודען?" איך האב באלד גישט געענטפערט. איך האב זיך פערטראכט. עפעס האט אין מיין פח גענומען עגבארען און מיין זכרון האט גענומען ארויסברענגען פער-שידענע בילדער. פלוצלונג איז פאר מיינע אויגען ערשינען די געשטאלט פון'ם גרויסען קינסטלער יאקולליוו. איך פיהל, ווי ער שפילט אויף זיין פ'דעל. כ'הער די יסורים'דיגע שענער, וועלכע רעדען צו מיר: „קינד, הערט מיך פערשטעהן!"

„וואס האט איהר זיך אזוי פערטראכט?" פרעגט מיך מיכאיל. „כ'האב זיך פערטראכט וועגען די פאגראמען". ענטפער איך. „ס'איז א שאנדע און א חרפה, אז אין צוואנציגסטען יאהרהונדערט זאלען מענשען מארדען פרידליכע מענשען בחינם, נישט מעהר — ווייל זיי גלויבען אנדערש. מלחמות זענען דאך אויך נישט מעהר, ווי מערדעריי, אבער דער גרויל איז אפשר נישט אזוי גרויס. עס שלאגען זיך גלייכע מיט גלייכע, מחנות, סאלדאט מיט סאלדאט. כאטש ס'איז נישטא קיין שום רעכטפערטיגונג פאר בלוט-פערגיסונג, אבער מען קען, ווי מען זאגט, אויפ-דיפלאמאטען לויט דעם נוסח פון דער דיפלאמאטישער תורה: מען שלאגט זיך פאר מאכט, פאר רייכטום, פאר יושר, הומאניטעט, דעמאקראטיע, ציוויליזאציע און אזוי ווייטער; אבער האט פאר א מין בערעכטיגונג קען מען אויסשראכטען פאר אנגאלען אויף אומבעוואפענטע אלטע, שוואכע און עופ'לעך? מארדען און פטני-גען זיי מיט פערשידענע ענוים נאר דערפאר, ווייל זיי גלויבען אנ'ם „טעטען" און נישט אין דעם „זון"? איז דאס נישט מישלאלטערליכער בארבארישע איגנוויזיציע-צייטען? נישט שרעקליכער נאך ווי אין די אלטע בארבארישע איגנוויזיציע-צייטען?"

„אבער, איזאבעלא אלעקסנדראונא!" האט מיכאיל גענומען טענה'ן. „מען זאגט, אז די יודען אליין זענען אין דעם שולדיג. זיי עקספלואטירען אונזערע, קריסטען, זיי זענען שחינדלער, פרעצענטניקעס בלוט-זויגער און זייערע זין און טעכטער זענען ניהיליסטען, רעוואליוציאנערען, זיי ווילען אונזערגראבען אונזער רעליגיון, זיי קוילענען קריסטליכע קינדער און געברויכען די בלוט אויף פסח. זיי

פערפעהלט נישט צו לייענען „זיך געפונען"

אונזער נייער ראמאן, פון בעריחמטען יודישען ראמאנען-שרייבער י. ל. ליפשיץ,

וואס דרוקט זיך

אין „לאדזער טאגעבלאט"

!!

דער ראמאן „זיך געפונען" איז וואונדערבאר אנציהענד, ער לייענט זיך לייכט און אנגענעהם. ארום אן'עראטישער פאבעל שפינט און וועבט דער פערפאסער א וועלט, וואס נעהמט ארום דאס היינטיגע יודישע אמעריקא, דאס צארישע און באלשעוויסטישע רוסלאנד, דאס ארץ-ישראל פון די חלוצים און די ראלע, וואס דאס יודישע לאנד וועט שפילען אין דער צוקונפט.

!!

דער ראמאן מאכט א שטארקען איינדרוק.

קיינער טאר נישט פערפעהלען איהם צו לייענען!

גרויסער ענגלישער

בוימוואל-שפינער-פאבריק

הויפטזעכליך פיינגארן זוכט פאר פוילען

א גוט איינגעשיהרטען פערטרעטער

רעפלעקטאנטען נור מיט ערשטקלאס. רעפערענצען, וועלכע ווערען גענוי נאכגעפריפט קאנען זיך מסלרען. אדרעסירט אויגטער E 6174 אן דער פירמע

Ala Haasenstein & Vogler, Chemnitz/Sachsen

לעמשניצע

17 זגערסקא 17, מעל. 16-33.

אלערליי קראנקהייטען הערען עפפאנגען דורך ספעציאליסטיש דאקטוירים שון 9 פריה ביז 6 אביינד.—מסטזש, אלעקטריזשע מעקען-שפעלען, קינסטליכע אנרגזאנ'ן-בעשטרעלונגען אימפינגען גענען שקער ווייטיג.

מעכאנישע שלאסעריי און שוויסעריי

J. Reder, Łódź

Konstantynowska 11 róg Zachodniej

כ'נעהמ אן פערשידענע מעשינען-רעפערעטורען ווי צוגעטען פער-שידענע מעשינען-טעלען. און אויסגעצייכנעט שלאסזגען.

שנעל און בילליג!

בעמ.: פריהער-וואוינונג גדאנסקא 20 ו. 17.

הויזער-

פערוואלטונגען

פון גלעכצייטיגער ערלעדיגונג פון ששטער-זאכען איבערנעמען בון פרעקטיצירטער פערוואלטער, בעסטע רעפערענצען.

Ch. Regenwetter

Häuserverwaltungen & Bücherrevisionen

Berlin S. 14, Alte Jacobstr. 47.

Telefon: Dönkoff 4337.

שוין ערשינען דאס בוך

די ענטפלעקונג פון דעם גרויסען שאטען

פון חיים יצחק בונין.

1) אינהאלט: א) און וואו פון איך? ב) די קללה און די ברכה. ג) הפכים. ד) חיי זייגערס. ה) יודען און יודענטום. ו) איין נשמה און מיטא געשטאלטען. ז) דער אוזנאפער און זיין שאטען. ח) די ענטפלעקונג פונם „אני מאמין?" ט) התגלות האדם. י) שרשים. יא) בריקען.

הויפט-פערקויף אין מערלאג א. גיטלין, פערקויף אין לאדז ביים מחבר, אלעיא קאשטיושקא 29, און אין אלע בוכהאנדלונגען.

ערשיינען דאס ערשטע בוך פון

ישראל ראבאן.

היינטערן פלויט פון דער וועלט

ליידער. — פרייז 2 זל.

ישראל ראבאן.

די גאס

ראמאן פון גרויסשטעטישען לעבען.

פרייז 7 זלאטיס.

צו פאדערן ביי:

Wydawnictwo Sz. Goldfarba, Warszawa, Szczęśliwa 8

אין לאדז (בוכהאנדלונג „קולטורא" פיעטריקאווער 50 (בוכהאנדלונג ש. מערלינסקי, אלטשטאט 12.

ערשט ערשינען:

געדענקבוך

וועגען דער זאמעל-וואך לטובת

דעם בוי פון שפיטאל אין כאיני

פון 14. אקט. ביזן 21. אקטאבער

„דבר"

עתון פועלי ארץ-ישראל

תל-אביב ת. ד. Tel-Aviv P.O.B. 100

אז מוריעים בזה לכל קוראינו ואוהדינו כי השבר י. סקלה חדל לחיות סוכנו בפולין מיום 1 לאומטובר, ש. ז.

מתחנו חשבון בס. ק. א. מספרו הוא: 101.300 בשם „דבר", וכל הרוצה לקבל את עתונגו עליו לחודרו ולהכניס את תשלום דמי חתיפתו לס. ק. א. על חשבונגו הנ"ל. את אשור התשלום יחד עם מענו המדויק יעביא ישר ל„דבר" בתל-אביב ובעתון ישלח אליו ישר תיכף ומיד.

דמי החתימה לחודש — 10 זהוב.

חליגה למען ארץ ישראל העובדת, „החלוץ", „השומר הצעיר", „תרבות" מוסדותיהם וחבריהם וכן גם סורי „תרבות" נהנים מהנחה מיוחדת: פרטים במרמזים.

מנהלת „דבר".

דרוכזאכן

אלערליי

ווערען שנעל, א פולקומען אין דער מיינסטער אויפפיהרונג און די מעדערנסטע שריפט אויגעפטערטיגט.

מלעפסידרעט

(טארעס-אנצייגען)

ווערען אין סקרלויף פון 2 שעה געדרוקט און אויסגעקלעבט איבער דער גאנצער שטאט.

בוכדרוקעריי

ע. און מ. האמבורסקי

פיעטריקאווער 16. טעל. 47.

א סחאליפיצירטער

בוכהאלטער

ווערט פון קאפיטאל געזוכט. פארצוג—חלק איז בעקאנט אין דער זעלבער-בראנזשע. אדרעסען אפ-צוגעבען אין סארשאק Juljanów שטאטשאון-מאז.

מער „בוכהאלטער".

צו א הויזט-געגשעפט

מיט גאנץ גרויסע רוהים ווערט געזוכט אן אנשטענדיגער יונגערמאן מיט 3 קלען קאפי-שאל אן'ערך 6000 זלאטיס, בכדי צו פערגרעס-שערען די אונטערנעמונג, בעפארצוגט ווערט דער יונגערמאן, וועלכער בעזיצט א שאפע. אפ. אדרעסירען אין אדם. פון „ל.ט." אונטער „A. F."

חשבת אבדה.

מ'איז פערלוירען געווארען א לאטעריע-צעטעל פון 5-טע קלאס אונטערן נומער 153336. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען אפצוגעבען אין אדמיני. פון דער צייטונג געגען בעלוינונג. דער צעטעל ווערט ערקלערט פאר אונגילטיג.

א רוטינירטער בוכהאלטער

און קערעספאנדענט זוכט ארבעט אויף שעה'ן צו מעסיגע בעדינגונגען. אפערטען אפצוגעבען אין אדמיני. פון „לאדז. טאג." אונטער „S. N."

א שטעלע

מיט א געוועהנלעכען אינ-נאנג ווי אויך מיט בע-קוועמליכקייטען ווערט פון זאפארט געזוכט אפערטען אפצוגעבען אין אדמיניסטראציע פון „לאדזער טאגעבלאט" אונטער „א. פ." 5748

ניילטערינס

צו ביוסט-האלטער, מאסקעס

און גארטענען ווערען געזוכט פולנאצנא 12, ראזענבוים 5727

סוועטער געזוכט

קוואליטיצירטע ארבייטער ווי אויך לערן-מעדלעך צו שאכטעל-ארבעט. צו וענדען זיך אין דער גילזען - פאבריק טרעוגוטע (קרוטקע) № 10

וויכטיג פאר דאמען!

פאר נור 2.50 זל.

מאכט איך די עלעגאנטסטע דאמען-היטע נאך דער לעצטער פאריזער מאדע און די עלעגאנטסטע היטע איבער-ארבייטע איך אויך גענצליך נע. געדענקט די אדרעס:

28 זאוואדזקא 23

אין הויף. 2-טען אינגאנג, לינקע פארטער. שרוזקאמען מיט די שעהנסטע מאדעלען פון דער לעצטער נעהמע און א שעהנער אויסוואהל פון פערשידענע פארטיגע היטען איך לאגער.

„TOLA"

טליתים-פאבריק

אויסארבעטונג פון וואלענע, שעלע-וואלענע זעדע נע טליתים כאו שערקיטע, יארמלקעס און קא לאפעיער, ווי אויך טליתים-קטנים הורט אין דע-מעל, מיט אויספערקאנונג, אויך גארטלען. שפאניעס און ציצית צו בעקומען בעליגער ווי איבערעל בא

א. ה. ציטרינאווטסקי

מאמיענגא 1, אין 2. טויער, פארטער.

בעמ.: פ'ווערען אויך אנגענומען אלע טליתים צו תפר!

ערשינען נומער 1

„פוילישער מאנטשעסטער"

אילוסטרירטע לאדזער צייטונג פאר הירש-שאפטליכע, בעזעלשאפטליכע און קולטורעלע — פרעגען אונטער דער רעדאקציע פון —

א. באראוכין און מ. נירוזאן

מיט ארטיקלען פון: רעד. י. אונגער, פרעז. י. אייזנער, א. בארופין, א. י. פרושזשינסקי י. לובלינסקי, ב. נ. ליסטין, אדוואקאט א. לעווינסאן, דר. ח. מאלעץ, דר. י. פרענקעל, פרנס מ. פלאצקער, דיר. א. פערעלמאן, פרעז. ל. ראזענגארג. אויסערדעם כארעק-טעריסטיקעס פון אשר קאהן, ב. א. גליקסמאן, מ. גערשאוסקי, דירעקטאר ד. ראבינאוויטש, אינטערוויאו מיט קהלת-פרעזעס ל. מינצבערג אפהאנדלונג הערען פרוין-טעלען „חיוש" א.א.

פרייז 50 גראשען

צו בעקומען ביים אלע צייטונגס-פערקויפער.

אזהרה גדולה מחראבינאט

בייס ארבייטער פון שעכט הויז און ארומערע-גערס אדער פריהאס חייזער טאר מען נישט קויפען קיין פלייש עס איז גרויסע מכשולים פון טריפות.

די שעכטערס זאלען אכטונג געבען אז די כשר'ע קעלבער זאלען ווערען בע'חתם'ט מיט צוויי כשר'ע בלאטבעס אין יעדער זייט א בלאט-בע, די הענקערס זאלען נישט קויפען אחנע 2 בלאטבעס, אויב די משגיחים וועלען טרעפען אחנע 2 בלאטבעס וועט מען מאכען טריפה.

יעדער קצב פון א כשר'ע יאטקע זאל זיך פערשענדיגען מיט דעם סגנר צו שריבען גיות אין דעות ד. ה. אויך קעלבעריגס און שאפסענס, דאס גלייכזעמע צו צוצהלען פון די זייט און שכיב.

לאדזער ראבינאט

אל תתהלל ביום מחר!

כי לא תדע מה ילד יום.

ליינ נישט אפ אויס מארגען

נאר זע דו דערפסט ערלעדיגען מאנדאווע ווכען זאלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביורו

17 פיעטריקאווער 17

52 זאכסענדיגע 52

וואו מ'ווערט ערלעדיגט און בעהויפטענהאפט נעשריבען לויט'ן אוסטאט אלערליי ביסעס, קלאגען, לעס. זאכזעפיעשטיצעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, ציוילע און קערנע אפאזיציעס, אדוואקאטיעס, רעקורסען וועגען רירה אין אירשאנד-ראזיעפטשי, וועגען פעסטער אין קאמיסאריאט-רושאנדו און אלע פאליציי-בעצירקען, אקטען, אינטערציוויסס, אקטען דע-ראזיונעס. קארנע סטראטעג, ווי אויך איבער דעצונגען אין אלע שפראכען. ספעציעל יסד און-שותפות-אקטען. מיט אכטונג

י. מאגעלא רעכט-קאנסולענט

נ. זינגער

רעכטס-מאנסולענט

צוריקגעקעהרט.

אבאנאמענטס-פרייז: פאר א חודש אין שטעדט 5 זל. אין פרובינצ און ווייטער 6 זל. אין אנצייגען-פרייז: פאר 1 מילימעטער-שורה פארן שטעט 10 גראשען, פרוינצ 24, אין אנדערע לענדער 40 גר., פרוינצ 60 גר., גאנצע 12 גר., פרוינצ 20 גר., אין שווערע לעגיר—1.25 זלאטי. פאר אויסלענדישע אגענטען 100% מעהר. אויסער דער שטאט—מיט 50% מעהר. פון די פרעמדען ווערט נישט אנגענומען קיין רעקלאמעס.

Redaktor-wydawca H. Hamburski

Tłocznia: H. i M. Hamburskich w Łodzi. Piotrkowska 14.